

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

**Απαντήσεις της ΕΕΤΤ στις παρατηρήσεις των συμμετεχόντων στη Δημόσια
Διαβούλευση για τον καθορισμό αρχών τιμολόγησης για την παροχή
πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή**

Δεκέμβριος 2024

ΕΕΤΤ

1 Εισαγωγή

Η ΕΕΤΤ διεξήγαγε εθνική δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις αρχές και τη μεθοδολογία υπολογισμού των τελών για την παροχή πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ν. 4463/2017 (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/61/ΕΕ για τα μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών - Broadband Cost Reduction Directive – BCRD, εφεξής Οδηγία).

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης ελήφθησαν επτά απαντήσεις από τους ακόλουθους συμμετέχοντες (σε παρένθεση ένδειξη κατά πόσο οι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν το σύνολο της απάντησής τους ως εμπιστευτική):

1. ΟΤΕ (εμπιστευτική)
2. Vodafone (εμπιστευτική)
3. Nova - UnitedFiber (εμπιστευτική)
4. Vantage Towers
5. Αυτοκινητόδρομος Νέας Οδού
6. TERNA FIBER (εμπιστευτική)
7. Χ – φυσικό πρόσωπο, ιδιώτης

Η ΕΕΤΤ, κατά την ανάλυση των απαντήσεων των συμμετεχόντων και των σχετικών τοποθετήσεων της επί αυτών, έλαβε υπόψη και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1309 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2024 σχετικά με μέτρα μείωσης του κόστους ανάπτυξης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών gigabit, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 και την κατάργηση της οδηγίας 2014/61/ΕΕ (κανονισμός για τις υποδομές gigabit), ΕΕ L, 2024/1309, 8.5.2024 (εφεξής Κανονισμός), ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 19 αυτού εφαρμόζεται από τη 12η Νοεμβρίου 2025.

2 Επισκόπηση των απαντήσεων και θέσεις της ΕΕΤΤ

2.1 Γενικά σχόλια

Εκτός από τις απαντήσεις που δόθηκαν στα συγκεκριμένα ερωτήματα που τέθηκαν στη δημόσια διαβούλευση, αρκετοί συμμετέχοντες συμπεριέλαβαν και γενικά σχόλια σχετικά με την τιμολόγηση της πρόσβασης σε υλική υποδομή τα οποία συνοψίζονται ακολούθως.

Ένας από τους συμμετέχοντες αναφέρει ότι δεν είναι σαφές από το έγγραφο διαβούλευσης εάν οι προτεινόμενες αρχές αφορούν τις υποχρεώσεις πρόσβασης τόσο στα πλαίσια του Κανονισμού Συνεγκατάστασης όσο και της Οδηγίας BCRD (και του ν.4463/2007).

Σύμφωνα με άλλον συμμετέχοντα, δεδομένου ότι το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης περιέχει μόνο τις αρχές της μεθοδολογίας που θα χρησιμοποιήσει η

ΕΕΤΤ για τον καθορισμό των σχετικών τιμών, η ΕΕΤΤ θα πρέπει να διευκρινίσει σε ποιο σημείο της διαδικασίας οι ενδιαφερόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να σχολιάσουν τη συγκεκριμένη μεθοδολογία με την οποία θα καθοριστούν οι τιμές καθώς και τις ίδιες τις τιμές.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ίδιο συμμετέχοντα, οι αρχές της μεθοδολογίας θα εφαρμοστούν σε τρεις τύπους παρόχων πρόσβασης και ως εκ τούτου οι απαντήσεις θα διαφοροποιούνται με βάση τη διάκριση:

- i) μη ECN (φορείς που δεν αποτελούν παρόχους δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών), των οποίων η παροχή πρόσβασης δεν αναμένεται να έχει αντίκτυπο στο επιχειρηματικό τους σχέδιο, οπότε οποιαδήποτε αποζημίωση θα πρέπει να σχετίζεται μόνο με το πρόσθετο κόστος με προσαύξηση για τη διευκόλυνση της συμφωνίας πρόσβασης.
- ii) ECN (παρόχους δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών) με ΣΙΑ, οι οποίοι αναμένεται να έχουν πολύ μεγαλύτερα κίνητρα για να εμποδίσουν την πρόσβαση στα δίκτυά τους λόγω του ανταγωνισμού στην αγορά κατάντη. Επιπρόσθετα, το ρίσκο μιας επένδυσης σε υποδομές είναι χαμηλό λόγω του υφιστάμενου υψηλού μεριδίου αγοράς τους και, επομένως αυτό μετριάζει το ρίσκο της επένδυσής τους και τον κίνδυνο ότι η ζήτηση δεν θα είναι επαρκής για να τους επιτρέψει να αποσβέσουν την επένδυσή τους. Επιπλέον, οι εν λόγω πάροχοι δεν θα ήταν εύλογο να απαιτήσουν σημαντική πρόσθετη αποζημίωση για την παροχή πρόσβασης βάσει της Οδηγίας BCRD, με το σκεπτικό ότι επηρεάζει τον επιχειρηματικό τους σχεδιασμό και
- iii) Εναλλακτικοί ECN (πάροχοι δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών) (μη ρυθμιζόμενοι) που έχουν τα ίδια υψηλά κίνητρα για την παρεμπόδιση της πρόσβασης, ωστόσο έχουν υψηλότερο επενδυτικό κίνδυνο, ο οποίος θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης.

Επίσης, ο ίδιος συμμετέχοντας αναφέρει δύο ακόμη αρχές οι οποίες επηρεάζουν την ερμηνεία της δίκαιης και εύλογης τιμολόγησης: πρώτον, η δυνατότητα του αιτούντα πρόσβαση να αναπαράγει την υποδομή (όταν υπάρχει περιορισμένη δυνατότητα, είναι σκόπιμο οι τιμές να είναι προσανατολισμένες στο κόστος) και δεύτερον, η επιβολή προσαύξησης πέρα του επαυξητικού κόστους θα πρέπει να συνάδει με το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας BCRD για μείωση τους κόστους κατασκευής δικτύων και να μην οδηγεί σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές λιανικής.

Τέλος ο ίδιος συμμετέχοντας σημειώνει ότι, αναφορικά με την πρόσβαση σε κεραιές, λόγω της ύπαρξης εμπορικών συμφωνιών, ο καθορισμός των αρχών τιμολόγησης θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση, λαμβάνοντας πάντοτε υπ' όψιν την ιδιάζουσα φύση και τις συνθήκες σύναψης της εκάστοτε συμφωνίας. Ως εκ τούτου ο συμμετέχοντας

προτείνει στην ΕΕΤΤ να διευκρινίσει ότι σε περίπτωση που ανακύψει δυσεπίλυτη διαφωνία μεταξύ των μερών ως προς τις τιμές, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη της τις καθορισμένες αρχές τιμολόγησης μόνο στο βαθμό που είναι εφαρμόσιμες και σχετικές με την εν λόγω διαφορά.

Ένας από τους συμμετέχοντες αναφέρει ότι απαιτείται ειδική διαδικασία στις περιπτώσεις που ο αιτών την πρόσβαση είναι πάροχος που συμμετέχει σε έργα σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), όπως το έργο UFBB καθώς είναι σημαντικό να αναγνωρισθούν οι ιδιαιτερότητες του έργου όπως: δεν αφορά ιδιωτική επένδυση με στόχο την αποκόμιση του μεγαλύτερου δυνατού κέρδους, τους ειδικούς όρους που ορίζονται στη σύμβαση με το δημόσιο οι οποίοι περιορίζουν την ελεύθερη διαπραγμάτευση κλπ.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όσον αφορά το ερώτημα σχετικά με τον Κανονισμό Συνεγκατάστασης, η ΕΕΤΤ διευκρινίζει ότι οι προτεινόμενες αρχές εφαρμόζονται και όταν ενεργεί ως όργανο επίλυσης διαφορών σε περιπτώσεις μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ παρόχων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13 του Κανονισμού Συνεγκατάστασης, ως ισχύει.

Η ΕΕΤΤ διευκρινίζει ότι δεν προτίθεται να δημοσιεύσει τη μεθοδολογία και συγκεκριμένες τιμές για την πρόσβαση σε υλική υποδομή, καθώς, όπως εξηγείται αναλυτικά στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, θα εφαρμόσει τις προτεινόμενες αρχές, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία ανά αίτημα επίλυσης διαφοράς και συνεκτιμώντας τα πραγματικά περιστατικά κάθε περίπτωσης. Αναφορικά με την πρόταση συμμετέχοντα για διάκριση μεταξύ τριών διαφορετικών κατηγοριών παρόχων, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η εν λόγω πρόταση συνάδει με την προτεινόμενη μεθοδολογία η οποία επιτρέπει και επιβάλλει να λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης υπό κρίση περίπτωσης καθώς και τις συνθήκες στην αγορά.

Όσον αφορά τις αρχές για την ερμηνεία της δίκαιης και εύλογης τιμολόγησης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι κοστοστρεφείς τιμές καθώς και η επιβολή προσαύξησης ως κίνητρο για την παροχή πρόσβασης συνάδουν με την προτεινόμενη μεθοδολογία που περιέχεται στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης. Κατά τη διαδικασία της επίλυσης των διαφορών η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη της τις συγκεκριμένες συνθήκες ανά αίτημα επίλυσης διαφοράς (τύπος φορέα εκμετάλλευσης, κατάσταση της αγοράς, βιωσιμότητα αναπαραγωγής της υποδομής) και θα εφαρμόσει την πλέον κατάλληλη προσέγγιση για τη συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με την πρόσβαση στις κεραιές, πρέπει να σημειωθεί ότι σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών, η ΕΕΤΤ, προκειμένου να λάβει την

απόφασή της, θα λάβει υπόψη της όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των ήδη υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών. Ωστόσο, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι τιμές που καθορίζονται στις συμφωνίες αυτές, είναι κατάλληλες για τη συγκεκριμένη περίπτωση και βρίσκονται εντός του καθορισμένου εύρους τιμών που προκύπτει από τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με τη συμμετοχή σε έργα ΣΔΙΤ, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η συμμετοχή στο έργο του UFBB προϋποθέτει και υποδηλώνει συγκεκριμένες συνθήκες της αγοράς. Όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο έγγραφο αρχών, η ΕΕΤΤ θα εξετάζει κάθε αίτημα επίλυσης διαφοράς λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς.

2.2 Απαντήσεις στις ερωτήσεις της δημόσιας διαβούλευσης

Ερώτηση 1: Συμμερίζεστε την άποψη ότι οι αρχές τιμολόγησης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την απαίτηση που περιγράφεται ανωτέρω σχετικά με την έλλειψη στρατηγικών πλεονεκτημάτων και προς τα δύο διαπραγματευόμενα μέρη;

Όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν γενικά με την ΕΕΤΤ. Ένας από αυτούς θέτει προβληματισμούς για το αν η προσφυγή στο όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να είναι η εξαίρεση και οι εμπορικές συμφωνίες ο κανόνας. Ο ίδιος συμμετέχων εκφράζει ανησυχίες σχετικά με τις δυσκολίες στον προσδιορισμό των στρατηγικών πλεονεκτημάτων, ιδίως σε περιπτώσεις όπου ένας φορέας μη ECN επιθυμεί να εισέλθει στην αγορά ECN καθώς και στις περιπτώσεις όπου ένας φορέας ECN έχει ήδη αναπτύξει υποδομές VHCN με αυτοχρηματοδότηση,

Ένας συμμετέχων αναφέρει ότι συμφωνεί ότι οι αρχές τιμολόγησης δεν πρέπει να δημιουργούν κανένα «στρατηγικό πλεονέκτημα» για κανένα από τα μέρη και δεν θα πρέπει να δημιουργούν ένα καθεστώς βάσει του οποίου οι ιδιοκτήτες υποδομής να μπορούν να διογκώνουν συστηματικά τις τιμές που χρεώνουν, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν αντίθετο με τον στόχο της Οδηγίας για μείωση του κόστους ανάπτυξης δικτύων.

Ένας άλλος συμμετέχων προτείνει ειδικούς όρους για έργα σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) τόσο κατά το γύρο των διαπραγματεύσεων όσο και κατά τη φάση επίλυσης της διαφοράς, προκειμένου να προωθηθούν οι στόχοι των εν λόγω έργων (κοινωφελή σκοπός έργου, εθνικοί στόχοι κ.λπ.).

Ένας από τους συμμετέχοντες θεωρεί σημαντικό ότι οι αρχές τιμολόγησης πρέπει να επιτρέπουν την εκτίμηση ενός εύρους τιμών, ώστε το αποτέλεσμα της συμφωνίας να είναι επωφελές και για τα δύο μέρη.

Ένας άλλος συμμετέχοντας σημειώνει ότι θα πρέπει οι εμπορικές διαπραγματεύσεις να είναι η προτιμώμενη μέθοδος και η επίλυση διαφορών να αποτελεί εξαίρεση.

Τέλος ένας άλλος συμμετέχοντας αμφιβάλλει για την πρακτική εφαρμογή της παροχής πρόσβασης σε υλική υποδομή παρόχων ECN καθώς σε αυτές τις περιπτώσεις και οι δύο πάροχοι δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά και επομένως και οι δύο επιθυμούν την μεγιστοποίηση των στρατηγικών πλεονεκτημάτων τους.

Θέση EETT:

Στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης, η EETT καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι αρχές τιμολόγησης δεν θα πρέπει να δημιουργούν στρατηγικό πλεονέκτημα για κανένα από τα διαπραγματευόμενα μέρη, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος η επίλυση των διαφορών να γίνει ο κανόνας αντί για εξαίρεση. Η αρχή αυτή διασφαλίζει ότι οι συμφωνίες είναι επωφελείς και για τα δύο μέρη. Όσον αφορά τον προσδιορισμό των στρατηγικών πλεονεκτημάτων, η EETT θα λαμβάνει υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία κατά περίπτωση. Αναφορικά με το σχόλιο περί πιθανής διόγκωσης τιμών από τους ιδιοκτήτες υποδομών, η EETT συμφωνεί ότι τυχόν υψηλές τιμές χρέωσης από τους παρόχους πρόσβασης δυσχεραίνουν την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας (BCRD) και του Κανονισμού GIA σχετικά με την μείωση του κόστους για την ανάπτυξη υποδομών για δίκτυα VHCN. Οι προτεινόμενες από την EETT αρχές τιμολόγησης στοχεύουν, μεταξύ άλλων, και στην αποτροπή δημιουργίας στρατηγικού πλεονεκτήματος τόσο από την πλευρά του παρόχου που αιτείται πρόσβαση όσο και από τον πάροχο πρόσβασης. Δεδομένου ότι όλοι οι συμμετέχοντες υιοθετούν το ανωτέρω, η EETT δεν κρίνει αναγκαία την τροποποίηση των προτεινόμενων αρχών τιμολόγησης.

Επιπλέον, η EETT τονίζει ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία δύναται να αντιμετωπίσει τις ειδικές ανάγκες των έργων ΣΔΙΤ, καθώς οι προτεινόμενες αρχές επιτρέπουν ήδη αρκετή ευελιξία. Τα έργα ΣΔΙΤ υποδηλώνουν ειδικές συνθήκες της αγοράς, οι οποίες θα αντιμετωπιστούν από την EETT κατά τη φάση επίλυσης των διαφορών. Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με το εύρος τιμών, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το κατώτερο και το ανώτερο όριο του εύρους των τιμών ορίζονται ήδη στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης (βλ. επίσης απάντηση στην ερώτηση 3 παρακάτω). Η επισήμανση ενός συμμετέχοντα ότι οι εμπορικές διαπραγματεύσεις θα πρέπει να είναι η προτιμώμενη μέθοδος και η επίλυση διαφορών η εξαίρεση είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της σχετικής Οδηγίας BCRD, και του Κανονισμού GIA ενώ αντικατοπτρίζεται επίσης και στην προτεινόμενη μεθοδολογία της δημόσιας διαβούλευσης. Αναφορικά με το σχόλιο ενός άλλου συμμετέχοντα σχετικά με την πρακτική εφαρμογή της παροχής πρόσβασης σε περιπτώσεις όπου ο πάροχος πρόσβασης είναι πάροχος ECN, επισημαίνεται ότι δεν παρέχονται επαρκή επιχειρήματα και αιτιολόγηση της θέσης προκειμένου να υπάρξει σχετική τοποθέτηση.

Ερώτηση 2: Συμφωνείτε ότι οι αρχές τιμολόγησης για την παροχή πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή πρέπει να είναι συγκεκριμένες για κάθε έργο / αίτημα πρόσβασης και ότι οι ρυθμιζόμενες τιμές πρόσβασης στις αγορές με ΣΙΑ δεν αποτελούν κατάλληλο υποχρεωτικό μέτρο για την επίλυση διαφορών στο πλαίσιο της τιμολόγησης για κάθε έργο; Ωστόσο, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου τέτοιες τιμές είναι εφαρμόσιμες. Σε κάθε περίπτωση, μια τέτοια προσέγγιση θα απαιτούσε ειδική επιχειρηματολογία. - Λάβετε υπόψη ότι οι εμπλεκόμενοι / τα μέρη που διαπραγματεύονται ενδέχεται να ερμηνεύσουν τις τιμές ΣΙΑ ως εύλογα σημεία αναφοράς (benchmarks).

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων συμφωνεί γενικά με τον κατά περίπτωση καθορισμό των τιμών πρόσβασης. Ένας από τους συμμετέχοντες σημειώνει ότι η κοστολόγηση θα πρέπει να είναι διαφορετική μεταξύ της πρόσβασης σε υποδομή ενός φορέα εκμετάλλευσης ECN (όπου η παροχή πρόσβασης επηρεάζει το επιχειρηματικό του σχέδιο) και της πρόσβασης σε υποδομή ενός φορέα εκμετάλλευσης μη ECN (που σχετίζεται με υπηρεσίες κοινής ωφέλειας με αποσβεσμένο κόστος ανάπτυξης υποδομών από την παροχή υπηρεσιών πχ ενέργειας). Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων αναφέρει ότι η κοστολόγηση θα πρέπει να διαφοροποιείται στην περίπτωση που η παροχή πρόσβασης σε υποδομές non-ECN έχει επίπτωση στα επιχειρηματικά πλάνα παρόχων ECN που έχουν ήδη αναπτύξει δίκτυα VHCN με ίδια χρηματοδότηση παθητικών υποδομών, στις περιοχές που βρίσκονται οι υπό κοστολόγηση υποδομές. Συμφωνεί επίσης με τη διαφοροποίηση μεταξύ αστικών/αγροτικών περιοχών, αλλά δεν συμφωνεί με τη διαφοροποίηση ανά έργο για τον ίδιο τύπο υποδομής (π.χ. στύλοι) και τον ίδιο τύπο περιοχής (π.χ. αγροτική). Ένας από τους συμμετέχοντες επισημαίνει ότι θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα κριτήρια που περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 18 και 19 της Οδηγίας. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: τυχόν πρόσθετο κόστος συντήρησης και προσαρμογής, τυχόν προληπτικές διασφαλίσεις που πρέπει να ληφθούν για τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων στην ασφάλεια, την προστασία και την ακεραιότητα του δικτύου, τυχόν ειδικές ρυθμίσεις ευθύνης σε περίπτωση ζημιών τη χρήση τυχόν δημόσιας επιδότησης που χορηγείται για την κατασκευή της υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων και προϋποθέσεων που συνδέονται με την επιδότηση ή προβλέπονται βάσει του εθνικού δικαίου σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης, τη δυνατότητα παροχής ή παροχής χωρητικότητας υποδομής για την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, τυχόν περιορισμούς που απορρέουν από εθνικές διατάξεις που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, της δημόσιας ασφάλειας ή στην επίτευξη πολεοδομικών και χωροταξικών στόχων. Επιπλέον, ο ίδιος συμμετέχων συμφωνεί σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιούνται οι τιμές ΣΙΑ ως σημείο αναφοράς προκειμένου να απλουστευτεί η διαδικασία επίλυσης διαφορών. Επίσης μπορούν να χρησιμοποιούνται ως σημείο αναφοράς πριν από την εφαρμογή των απαραίτητων αναπροσαρμογών βάσει επικαιροποιημένων δεδομένων ανάλυσης

ή των διαφοροποιημένων χαρακτηριστικών του επιχειρηματικού μοντέλου του παρόχου πρόσβασης.

Ένας άλλος συμμετέχων επισημαίνει ότι στην περίπτωση που ο πάροχος πρόσβασης είναι φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ η δίκαιη και εύλογη τιμή θα πρέπει να βασίζεται στη ρύθμιση των τιμών ΣΙΑ για τους ακόλουθους δύο λόγους. Πρώτον, ο ρυθμιζόμενος πάροχος έχει ένα πρόσθετο κίνητρο να αποσπάσει τη μέγιστη τιμή για να μειώσει τον ανταγωνισμό. Δεύτερον, ο κίνδυνος του παρόχου με ΣΙΑ είναι χαμηλός, οπότε δεν υπάρχει ανάγκη για πρόσθετη προσαύξηση, ιδίως για τα στοιχεία του δικτύου που είναι δύσκολο να αναπαραχθούν (π.χ. εσωτερική καλωδίωση). Η αρχή αυτή έχει ήδη εφαρμοστεί σε πολλά κράτη μέλη (Αυστρία, Τσεχία κ.λπ.). Από την άλλη πλευρά, δεν υπάρχει ανάγκη να εφαρμοστεί η προαναφερόμενη αρχή για τους παρόχους που δεν είναι ECN και για τους παρόχους ECN που δεν κατέχουν ΣΙΑ. Ο ίδιος συμμετέχων θεωρεί λογικό σχετικά με την πρόσβαση στην εσωτερική καλωδίωση εφόσον θεωρηθεί ότι υπόχρεοι για την παροχή πρόσβασης στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας είναι και οι ιδιοκτήτες κτιρίων, να παρέχεται δωρεάν λόγω του γεγονότος ότι η πρόσβαση στην εσωτερική καλωδίωση ωφελεί τους ιδιοκτήτες των κτιρίων, αφού είναι σε θέση να λαμβάνουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, επομένως το κόστος για την εσωτερική καλωδίωση αντισταθμίζεται από τη δυνατότητα υποδοχής νέων υπηρεσιών.

Ένας συμμετέχων διαφωνεί επί της αρχής και προτείνει τον καθορισμό τιμών / αρχών τιμολόγησης για το πρώτο αίτημα και στη συνέχεια όλα τα επόμενα αιτήματα με παρόμοιες συνθήκες να ακολουθούν τον αρχικό καθορισμό αρχών τιμολόγησης.

Θέση EETT:

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων συμφωνεί με την αρχή των "τιμών που σχετίζονται με το έργο", η EETT εμμένει στην αρχική της θέση ότι τα μέτρα κοστολόγησης που σχετίζονται με την προσαρμογή της αποτελεσματικότητας καθώς και η μέση τιμολόγηση δεν είναι κατάλληλα και δεν πρέπει να αποτελούν μέτρα ή αρχές για την τιμολόγηση της πρόσβασης σε υλική υποδομή.

Η προσέγγιση που προτάθηκε από έναν συμμετέχοντα για τη διαφοροποίηση της τιμολόγησης ανάλογα με το αν ο πάροχος πρόσβασης είναι φορέας εκμετάλλευσης που παρέχει δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ECN) ή όχι (μη ECN) είναι σύμφωνη με την προτεινόμενη μεθοδολογία (προσέγγιση κατά περίπτωση η οποία επιτρέπει την εξέταση ειδικών περιστάσεων, όπως ο αντίκτυπος στο επιχειρηματικό σχέδιο που εξετάζεται μόνο για τους παρόχους δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ECN)). Η υφιστάμενη ανάπτυξη της υποδομής VHCN θα πρέπει επίσης να αξιολογείται κατά τη διαδικασία επίλυσης διαφορών, καθώς παρέχει ένδειξη για το αντίκτυπο στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου ECN. Η πρόταση για τη διαφοροποίηση μεταξύ αστικών/αγροτικών περιοχών, μπορεί να είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής της προτεινόμενης από την EETT μεθοδολογίας, σύμφωνα με την οποία η EETT λαμβάνει

υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες ανά αίτημα επίλυσης διαφοράς (τύπος φορέα εκμετάλλευσης, κατάσταση της αγοράς, βιωσιμότητα αναπαραγωγής της υποδομής) και θα εφαρμόσει την πλέον κατάλληλη προσέγγιση για τη συγκεκριμένη περίπτωση. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσο μια διαφοροποίηση μεταξύ αστικών/ αγροτικών περιοχών θα εξυπηρετεί επαρκώς τις απαιτήσεις που ορίζονται στο πλαίσιο του ισχύοντος νομικού πλαισίου.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με τα κριτήρια που περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 18 και 19 της Οδηγίας, η ΕΕΤΤ διευκρινίζει ότι τα κριτήρια αυτά έχουν ήδη ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό της μεθοδολογίας υπό μορφή «οποιοδήποτε πρόσθετου κόστους για την παροχή πρόσβασης το οποίο πρέπει να ανακτηθεί από την τιμή πρόσβασης» (βλέπε επίσης απάντηση στην ερώτηση 3). Επισημαίνεται προς επίρρωση των ανωτέρω, ότι στον Κανονισμό που εφαρμόζεται υποχρεωτικά από 12/11/2024 απευθείας σε όλα τα ΚΜ, αναφέρεται πλέον ρητά η ανάγκη να ληφθούν υπόψη " τυχόν πρόσθετες δαπάνες συντήρησης και προσαρμογής που προκύπτουν από την παροχή πρόσβασης στη σχετική υλική υποδομή" (άρθρο 3, 4γ). Επιπλέον, η προτεινόμενη αρχή των "τιμών που σχετίζονται με το έργο" επιτρέπει την εξέταση όλων των παραγόντων που απαριθμούνται στο Ν. 4463/2017 που ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία BCRD και στον Κανονισμό.

Όσον αφορά το σχόλιο συμμετέχοντα ότι η πρόσβαση σε δίκτυο φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ θα πρέπει να τιμολογείται σύμφωνα με τις ρυθμιζόμενες τιμές ΣΙΑ, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι η πρόσβαση σε δίκτυο φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, εφόσον αυτή προβλέπεται στις ρυθμιστικές υποχρεώσεις του παρόχου με ΣΙΑ, είναι διαθέσιμη στον αιτούντα βάσει των υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου σχετικά με τις υποχρεώσεις των παρόχων με ΣΙΑ.

Η πρόταση του ίδιου συμμετέχοντα να ληφθεί ως σημείο αναφοράς η ρυθμιζόμενη τιμή των παρόχων με ΣΙΑ δεν έρχεται κατ' ανάγκη σε αντίθεση με την προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία, καθώς η τιμή αυτή αναμένεται να βρίσκεται εντός του προτεινόμενου εύρους τιμών πρόσβασης. Λόγω των στόχων της σχετικής Οδηγίας (BCRD) και του Κανονισμού GIA, δεν προβλέπεται η θέσπιση ενός τέτοιου γενικού κανόνα, διότι αυτό θα περιόριζε τη δυνατότητα επίτευξης συμφωνιών τιμών που λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές συνθήκες των αιτήσεων πρόσβασης (βλ. αιτιολογική σκέψη (25) Κανονισμός GIA).

Όσον αφορά την πρόταση ενός συμμετέχοντος για τον καθορισμό των τιμών με βάση την πρώτη χρονικά επίλυση διαφοράς, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, σε περιπτώσεις επίλυσης διαφοράς, θα εφαρμόσει παρόμοιους όρους με προγενέστερες περιπτώσεις επίλυσης διαφοράς εφόσον κριθεί ότι οι εν λόγω περιπτώσεις είναι συγκρίσιμες, λαμβάνοντας όμως πάντα υπόψη τα δεδομένα της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης στο βαθμό που η επίλυση διαφοράς δεν συνιστά κανονιστική ρύθμιση.

Σχετικά με το σχόλιο συμμετέχοντα για την τιμολόγηση της εσωτερικής υποδομής, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι σύμφωνα με το σημείο (57) του Προοιμίου του Κανονισμού, οι αιτήσεις πρόσβασης σε ενδοκτιριακές υλικές υποδομές εξετάζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό, ενώ οι αιτήσεις πρόσβασης σε ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών σύμφωνα με τον Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών. Η ΕΕΤΤ δύναται εφόσον το κρίνει εύλογο να εφαρμόσει την προτεινόμενη μεθοδολογία και σε αιτήσεις πρόσβασης σε ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με βάση διατάξεις του Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Οδηγία 2018/1972/ΕΕ) ως έχει ενσωματωθεί από το Ν. 4727/2020.

Ερώτηση 3:

Figure 1: Price range for fair and reasonable access negotiations

Source: [wik](#)

- α) Συμφωνείτε με την αξιολόγηση του δίκαιου και εύλογου χαρακτήρα όσον αφορά τις οριοθετήσεις που προκύπτουν για ένα εύρος τιμών που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διευκόλυνση της διαδικασίας διακανονισμού των τιμών όσον αφορά τις αιτήσεις πρόσβασης;
- β) Συμφωνείτε με την εννοιολογική προσέγγιση για να επιτραπούν οι προσαυξήσεις και οι εκπτώσεις ως σχετικές κατηγορίες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε περίπτωση επίλυσης διαφορών;
- γ) Συμφωνείτε να θεωρηθεί η αυτόνομη επένδυση ως ένα λογικό σημείο εκκίνησης της ανάλυσης για τον προσδιορισμό ενός ανώτερου ορίου για το εύρος τιμών;
- δ) Στην περίπτωση όπου ο πάροχος πρόσβασης δεν είναι σε θέση να παρέχει τα απαραίτητα δεδομένα κόστους, το όργανο επίλυσης διαφορών δύναται να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα δεδομένα τα οποία

μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλα να καλύψουν την προαναφερόμενη έλλειψη. Συμφωνείτε με την ανωτέρω πρόταση;

α) Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (5 στους 7) συμφωνεί σε γενικές γραμμές με τις προτεινόμενες οριοθετήσεις για ένα εύρος τιμών που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαδικασία διακανονισμού τιμών. Ένας από αυτούς προτείνει διάφορους παράγοντες κόστους που πρέπει να ληφθούν υπόψη, τόσο για τον αιτούντα όσο και για τον πάροχο πρόσβασης (βλέπε επίσης απάντηση στην ερώτηση 2). Οι παράγοντες αυτοί περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 18 και 19 της Οδηγίας BCRD. Επιπλέον, ένας από τους συμμετέχοντες προτείνει τους ακόλουθους βασικούς παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην υπο-ενότητα 3.3.1 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης: κόστος χαρτογράφησης υφιστάμενων υποδομών, κόστος επισκευής εάν είναι απαραίτητο, κόστος συντήρησης. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων προτείνει στη σελίδα 12 της διαβούλευσης να προστεθεί μια φράση στη σχετική παράγραφο προκειμένου να ληφθεί υπόψη το σχετικό κόστος υλοποίησης νέας υποδομής εφόσον αυτή απαιτηθεί στο μέλλον, προκειμένου να εξυπηρετήσει μελλοντικές ανάγκες του παρόχου πρόσβασης. Ένας άλλος συμμετέχων επισημαίνει ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία δεν λαμβάνει υπόψη θέματα ανταγωνισμού ανάλογα με τον τύπο του παρόχου που παρέχει πρόσβαση και κατά πόσο ανταγωνίζεται τον πάροχο που αιτείται πρόσβαση στην ίδια αγορά. Ένας άλλος συμμετέχων αναφέρει ότι σε έργα κρατικών ενισχύσεων, όπως τα έργα σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί/υποχρεώσεις, οπότε η δυνατότητα εμπορικών διαπραγματεύσεων είναι περιορισμένη.

β) Οι 5 από τους 7 συμμετέχοντες (συμφωνούν με την προσέγγιση να επιτραπούν οι προσαυξήσεις και οι εκπτώσεις ως σχετικές κατηγορίες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε περίπτωση επίλυσης διαφορών ωστόσο σημειώνουν ότι για τον καθορισμό τους πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες (π.χ. επιχειρηματικοί στόχοι, συνέπεια με τους στόχους της Οδηγίας, υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες κ.λπ.). Δύο συμμετέχοντες διαφωνούν με την πρόταση της EETT ιδίως όσον αφορά τις προσαυξήσεις (εφάπαξ), καθώς αναφέρουν ότι δεν συνάδουν με τους στόχους της Οδηγίας. Ένας από τους συμμετέχοντες παρόλο που θεωρεί ότι το πρόσθετο κόστος μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για την επίτευξη μια εμπορικής συμφωνίας, θεωρεί ότι η συμπερίληψη εφάπαξ κέρδους για τον πάροχο υποδομών είναι αμφισβητήσιμη, διότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της ανάπτυξης VHCN. Ένας άλλος συμμετέχων προτείνει την εισαγωγή μιας νέας κατηγορίας εκπτώσεων για τα έργα ΣΔΙΤ σε περιπτώσεις που οι στόχοι των έργων σχετίζονται με το ευρύτερο όφελος της κοινωνίας και επιδιώκουν εθνικούς / ενωσιακούς στόχους.

γ) Οι 5 από τους 7 συμμετέχοντες συμφωνούν σε γενικές γραμμές να θεωρηθεί η αυτόνομη επένδυση ως ένα λογικό σημείο εκκίνησης της ανάλυσης για τον προσδιορισμό ενός ανώτερου ορίου για το εύρος τιμών ωστόσο ορισμένοι από αυτούς σημειώνουν ότι η EETT θα πρέπει να λάβει υπόψη της διάφορους παράγοντες για τον

προσδιορισμό της αυτόνομης επένδυσης, καθώς και να εξετάσει ειδικές περιπτώσεις (όπως έργα ΣΔΙΤ, αυτοκινητόδρομοι κόστος αδειοδότησης, δικαιώματα διέλευσης, εξέταση εναλλακτικών μέσων, γεωγραφική κατανομή και έκταση των αιτούμενων πόρων, επιθυμητό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της επένδυσης και βιωσιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου κ.λπ.) Ένας από αυτούς προτείνει την αναδιατύπωση του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα κόστη προληπτικής και επεμβατικής συντήρησης των σχετικών υποδομών για το συνολικό χρόνο ζωής της επένδυσης. Ένας από τους συμμετέχοντες θεωρεί ότι το εύλογο σημείο εκκίνησης εξαρτάται από την κάθε περίπτωση αναφέροντας ως παράδειγμα το μεμονωμένο κόστος επένδυσης το οποίο είναι κατάλληλο να ληφθεί υπόψη μόνο στις περιπτώσεις όπου είναι εφικτό για τον αιτούντα πρόσβαση να αναπαράγει την υποδομή. Επισημαίνει επίσης ότι στην περίπτωση που ο πάροχος πρόσβασης είναι ΣΙΑ και είναι δύσκολο για τον αιτούντα να αναπαράγει την υποδομή, τότε θα πρέπει να χρησιμοποιείται η ρυθμιζόμενη τιμή, εάν είναι διαθέσιμη, ή εάν δεν είναι, τότε θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση τις αρχές της ΣΙΑ που προσανατολίζονται στο κόστος. Ένας άλλος συμμετέχων υποστηρίζει ότι το ανώτατο όριο δεν είναι χρήσιμο στη διαδικασία καθώς δύναται να περιέχει μεγάλη ασάφεια και επιπλέον περιπλέκει τη διαδικασία. Αντιθέτως, προτείνει οι αρχές τιμολόγησης να περιορίζονται στον υπολογισμό του πρόσθετου κόστους για την παροχή πρόσβασης και η ΕΕΤΤ ως όργανο επίλυσης των διαφορών να επιβεβαιώνει ή όχι την τιμή.

δ) Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες (6 στους 7) συμφωνούν γενικά με τη δυνατότητα χρήσης εναλλακτικών δεδομένων σε περιπτώσεις που ο πάροχος πρόσβασης δεν είναι σε θέση να παράσχει τα απαραίτητα δεδομένα. Ένας από αυτούς επισημαίνει ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η πηγή των εναλλακτικών δεδομένων είναι επαρκώς αξιόπιστη και η ΕΕΤΤ θα πρέπει να αιτιολογήσει τη χρήση αυτών των εναλλακτικών δεδομένων. Ένας άλλος δηλώνει ότι οι πληροφορίες από άλλα έργα υποδομής είναι λιγότερο εφαρμόσιμες και η ΕΕΤΤ θα πρέπει να επικεντρωθεί σε υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες. Σύμφωνα με έναν άλλο συμμετέχοντα, τα διαθέσιμα εναλλακτικά στοιχεία κόστους θα πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια σχετικά με την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, τον τρόπο υλοποίησης και τα χαρακτηριστικά του τύπου πρόσβασης. Προτείνει στην περίπτωση αυτή η ΕΕΤΤ να συνεργαστεί με τους παρόχους για την αξιολόγηση της καταλληλότητας ή εναλλακτικά να παρέχει τη δυνατότητα στους παρόχους να εκφράσουν τη γνώμη τους αφού ενημερωθούν για τα διαθέσιμα στοιχεία της ανεξάρτητης πηγής βάσει των οποίων η ΕΕΤΤ προτίθεται να λάβει απόφαση.

Θέση ΕΕΤΤ:

α) Η γενική αρχή του προτεινόμενου εύρους τιμών γίνεται δεκτή από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με τους συντελεστές κόστους που περιέχονται στις αιτιολογικές σκέψεις 18 και 19 της Οδηγίας, όπως αναφέρεται ανωτέρω (βλ. ερώτηση 2), τα κριτήρια αυτά έχουν ήδη ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό της μεθοδολογίας. Επιπλέον, η προτεινόμενη αρχή των "τιμών που σχετίζονται με το έργο" επιτρέπει την εξέταση όλων των παραγόντων που απαριθμούνται τόσο στη σχετική Οδηγία όσο και στον Κανονισμό.

Αναφορικά με την πρόταση ενός άλλου συμμετέχοντα για την συμπερίληψη διαφόρων βασικών παραγόντων κόστους στις προτεινόμενες αρχές, η EETT παραπέμπει στην απάντηση της ερώτησης 2, όπου περιγράφονται οι απαιτήσεις της Οδηγίας (BCRD) ως έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία από το Ν. 4463/2017 καθώς και του Κανονισμού (αυξημένο κόστος παροχής πρόσβασης). Όσον αφορά την πρόταση του ίδιου συμμετέχοντα για τροποποίηση στη σελ. 12 του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης, προκειμένου να συνεκτιμάται και η δημιουργία νέων αντίστοιχων υποδομών μελλοντικά, η EETT σημειώνει ότι είναι δυνατόν, η διαθέσιμη χωρητικότητα να προβλέπεται για μελλοντικές επενδύσεις του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου. Το θέμα αυτό εξετάζεται ήδη στην αιτιολογική σκέψη 17 της Οδηγίας BCRD: "Ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου μπορεί να αρνηθεί την πρόσβαση σε συγκεκριμένες φυσικές υποδομές για αντικειμενικούς λόγους. Ειδικότερα, μια φυσική υποδομή μπορεί να μην είναι τεχνικά κατάλληλη λόγω συγκεκριμένων περιστάσεων που αφορούν υποδομές για τις οποίες έχει ζητηθεί πρόσβαση, όπως η έλλειψη διαθέσιμου σήμερα χώρου ή λόγω μελλοντικών αναγκών για χώρο που αποδεικνύονται επαρκώς, για παράδειγμα από δημόσια διαθέσιμα επενδυτικά σχέδια." Κατά συνέπεια, οι μελλοντικές ανάγκες για χώρο θα μπορούσαν να αποτελέσουν λόγο άρνησης της πρόσβασης σε φυσική υποδομή από τον πάροχο. Η πλεονάζουσα χωρητικότητα η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε γνωστά μελλοντικά επιχειρηματικά σχέδια του παρόχου πρόσβασης, δεν θα πρέπει να θεωρείται διαθέσιμη για πρόσβαση σε υλική υποδομή. Ως εκ τούτου, η EETT κρίνει ότι η προτεινόμενη τροποποίηση δεν απαιτείται καθώς ήδη καλύπτεται.

Αναφορικά με την άποψη συμμετέχοντα ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία δεν λαμβάνει υπόψη τις διαφορές αναφορικά με το αν ο πάροχος πρόσβασης είναι φορέας εκμετάλλευσης ECN ή μη ECN, η EETT επισημαίνει ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία παρέχει αρκετή ευελιξία στο όργανο επίλυσης διαφορών καθώς η προτεινόμενη κατά περίπτωση προσέγγιση επιτρέπει την εξέταση των συγκεκριμένων δεδομένων της κάθε περίπτωσης, όπως η εξέταση των επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο για παρόχους ECN. Συνεπώς, η EETT κρίνει ότι δεν απαιτείται τροποποίηση στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και τα έργα ΣΔΙΤ, η EETT παραπέμπει στην απάντηση που έχει δοθεί στην ερώτηση 1.

β) Η προσέγγιση να επιτραπούν οι προσαυξήσεις και οι εκπτώσεις ως σχετικές κατηγορίες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε περίπτωση επίλυσης διαφορών ως κίνητρο για τον πάροχο πρόσβασης δεν είναι αποδεκτή από δύο από τους συμμετέχοντες, ωστόσο η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία επιτρέπει τον μηδενισμό των χρεώσεων αυτών, εάν το όργανο επίλυσης διαφορών κρίνει ότι οι εν λόγω χρεώσεις δεν είναι κατάλληλες στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η εξέταση θετικής προσαύξησης εντός του προτεινόμενου εύρους τιμών δεν μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό της ανάπτυξης δικτύων VHCN, καθώς η τιμή πρόσβασης που θα καθοριστεί από το όργανο επίλυσης διαφορών δεν θα υπερβαίνει το κόστος του αιτούντος πρόσβαση (ανώτερο όριο του εύρους τιμών). Επίσης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν απαιτείται εισαγωγή μιας νέας κατηγορίας για εκπτώσεις για έργα ΣΔΙΤ, δεδομένου ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία προβλέπει ήδη τη δυνατότητα εκπτώσεων. Αυτές θα καθορίζονται από το όργανο επίλυσης διαφορών ανάλογα με τα συγκεκριμένα δεδομένα, κατά περίπτωση. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ εμμένει στην αρχική της θέση.

γ) Αναφορικά με τα σχόλια σχετικά με το αν η ΕΕΤΤ θα πρέπει να θεωρήσει την αυτόνομη επένδυση ως ένα λογικό σημείο εκκίνησης της ανάλυσης για τον προσδιορισμό ενός ανώτερου ορίου για το εύρος τιμών, όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω η ΕΕΤΤ σε κάθε εξεταζόμενη περίπτωση επίλυσης διαφοράς θα λαμβάνει υπόψη της όλους εκείνους τους παράγοντες που σχετίζονται με την παροχή πρόσβασης σε παθητική υποδομή τόσο από την πλευρά του παρόχου πρόσβασης όσο και από την πλευρά του παρόχου που αιτείται πρόσβαση. Η ΕΕΤΤ συμμερίζεται τη θέση ενός άλλου συμμετέχοντα ότι η λήψη του μεμονωμένου κόστους επένδυσης, ως το ανώτατο όριο του εύρους τιμών εξαρτάται από την περίπτωση και τον τύπο του αιτούντος πρόσβαση. Η ΕΕΤΤ ωστόσο σημειώνει ότι η χρήση της τιμής του παρόχου με ΣΙΑ ως υποκατάστατο του κόστους μεμονωμένης πρόσβασης δεν είναι πάντα κατάλληλη, δεδομένου ότι γενικά ο αιτών πρόσβαση αντιμετωπίζει υψηλότερο κόστος που σχετίζεται με την υποδομή, λόγω χαμηλότερων οικονομιών κλίμακας σε σύγκριση με έναν φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ. Η πρόταση ενός συμμετέχοντα να περιοριστούν οι τιμές πρόσβασης στο ποσό του επαυξητικού κόστους μόνο για την παροχή είναι ένα πιθανό σενάριο στο πλαίσιο της προτεινόμενης μεθοδολογίας (κατώτερο όριο του εύρους τιμών) και επομένως δεν απαιτείται καμία τροποποίηση στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.

δ) Η ΕΕΤΤ συμμερίζεται επίσης την άποψη ότι θα πρέπει, ως όργανο επίλυσης διαφορών να ελέγχει την αξιοπιστία των δεδομένων και να αιτιολογεί τις επιλογές της αναφορικά με τη χρήση τους ανά περίπτωση. Αναφορικά με το σχόλιο ενός συμμετέχοντος ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να εστιάσει σε δεδομένα από υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες, σημειώνεται ότι η προαναφερόμενη πρόταση είναι σύμφωνη και με τον Κανονισμό GIA (άρθρο 3, 4α), το οποίο προβλέπει ότι "οι υφιστάμενες

συμβάσεις και οι εμπορικοί όροι και προϋποθέσεις (...)" θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από το όργανο επίλυσης διαφορών. Ωστόσο, η EETT θεωρεί ότι η μεθοδολογία θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την περίπτωση όπου τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα, ή στερούνται αξιοπιστίας. Για το λόγο αυτό, η EETT προτείνει τη χρήση πολλαπλών πηγών δεδομένων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς επαλήθευσης.

Όσον αφορά την πρόταση συμμετέχοντα να διατίθενται στα διαπραγματευόμενα μέρη οι πηγές πληροφόρησης και να τους επιτρέπεται να εκφράσουν τη γνώμη τους, η EETT επισημαίνει ότι ως όργανο επίλυσης διαφορών θα εξετάζει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, η τελική όμως εκτίμηση και αξιολόγηση των στοιχείων θα πρέπει να γίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης. Η EETT θεωρεί ότι προκειμένου να αποφευχθούν πρακτικές από τους εμπλεκόμενους με σκοπό την απόκτηση στρατηγικού πλεονεκτήματος, θα πρέπει να εναπόκειται στο όργανο επίλυσης διαφορών να πάρει την τελική απόφαση σχετικά με την χρήση των διαθέσιμων δεδομένων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η EETT εμμένει στην αρχική της θέση, όσον αφορά τα ερωτήματα υπό γ) και δ).

Ερώτηση 4:

α) Συμφωνείτε με την άποψη ότι η EETT ως φορέας επίλυσης διαφορών, πρέπει να μπορεί να απορρίπτει τα αιτήματα πρόσβασης με βάση τις επιπτώσεις στο επιχειρηματικό σχέδιο;

β) Θεωρείτε δίκαιο και εύλογο εάν κάποιο είδος επιμερισμού του κόστους που σχετίζεται με την υπό εξέταση υλική υποδομή, θα μπορούσε να αποτελέσει επαρκή αντιστάθμιση για τις επιπτώσεις στο επιχειρηματικό σχέδιο; (βλέπε επίσης τις σχετικές αρχές της ενότητας 3.4 όπου διευκρινίζονται οι κανόνες επιμερισμού του κόστους).

α) Οι περισσότεροι συμμετέχοντες (5 στους 7) συμφωνούν ότι η EETT θα πρέπει να μπορεί να απορρίπτει αιτήματα πρόσβασης με βάση τον αντίκτυπο στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου πρόσβασης. Ένας από αυτούς προτείνει τη διαφοροποίηση των αρχών τιμολόγησης λαμβάνοντας υπόψη εάν η υποδομή έχει αναπτυχθεί από ECN ή μη ECN. Εάν οι πάροχοι είναι και οι δύο ECN θα πρέπει να συνυπολογίζονται πλέον των παραγόντων κόστους της παρ. 3.3.1 και η απώλεια εσόδων κατά τον προσδιορισμό των τιμών, όπως πχ. στην Τσεχία.

Για την περίπτωση των μη ECN προτείνει επιπλέον διαφοροποίηση για την περίπτωση που ο μη ECN δεν δραστηριοποιείται και δεν σκοπεύει να δραστηριοποιηθεί στην αγορά ECN και για την περίπτωση που ο μη ECN πρόκειται να παρέχει υπηρεσίες ECN χρησιμοποιώντας πρακτικές με σκοπό την απόκτηση

στρατηγικών πλεονεκτημάτων από άλλες αγορές. Με βάση την ανωτέρω κατηγοριοποίηση ο συμμετέχων προτείνει διαφορετικές κατηγορίες κόστους που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Ένας άλλος συμμετέχων από τους ανωτέρω, αναφέρει ότι ο πάροχος θα πρέπει να είναι σε θέση να αιτιολογήσει τα επιχειρήματά του και επιπλέον αναφέρει ότι το επιχειρηματικό σχέδιο που θα υποβληθεί στην ΕΕΤΤ θα πρέπει να είναι δεσμευτικό. Επίσης αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους στόχους των έργων ΣΔΙΤ σε σχέση με τις επιπτώσεις στα επιχειρηματικά σχέδια.

Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί με την ΕΕΤΤ και σημειώνει ότι ο ρόλος του οργάνου επίλυσης διαφορών δεν είναι να αποδέχεται ή να απορρίπτει τα αιτήματα λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στα επιχειρηματικά σχέδια, αλλά να καθορίζει μια επαρκή προσαύξηση λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στο επιχειρηματικό σχέδιο. Το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να εξετάζει πώς και πόσο ο αντίκτυπος στο επιχειρηματικό σχέδιο επηρεάζει τον καθορισμό της τιμής. Εάν η τιμή είναι πολύ υψηλή, τότε ο αιτών πρόσβαση θα αποσύρει από μόνος του την αίτηση. Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί και αναφέρει ότι η παροχή τέτοιων υπηρεσιών έχει κοινωνικό αντίκτυπο και πρέπει να εξασφαλιστεί.

β) Όσον αφορά τον επιμερισμό του κόστους ως μέσο για τη συνεκτίμηση των επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο, 3 από τους 7 συμμετέχοντες συμφωνούν σε γενικές γραμμές. Ένας από αυτούς επισημαίνει ότι δεν είναι εφικτό να καθοριστούν γενικοί κανόνες για όλους τους τύπους υποδομών για την αντιστάθμιση των επιπτώσεων. Οι κανόνες επιμερισμού του κόστους θα πρέπει να καθορίζονται κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων και τη δυναμική του ανταγωνισμού. Ένας άλλος συμμετέχων συμφωνεί μόνο εάν ο πάροχος είναι φορέας εκμετάλλευσης ECN.

Ένας άλλος συμμετέχων αναφέρει ότι αυτό εξαρτάται από το είδος του παρόχου πρόσβασης. Για μη ECN παρόχους δεν είναι απαραίτητο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ανταγωνισμός στη λιανική αγορά. Για ECN με ΣΙΑ δεν είναι απαραίτητο, δεδομένου ότι ο πάροχος με ΣΙΑ έχει χαμηλό κίνδυνο, ο οποίος μπορεί να έχει ήδη ληφθεί στις ρυθμιζόμενες τιμές. Για παρόχους ECN χωρίς ΣΙΑ ο κίνδυνος είναι υψηλότερος, οπότε θα ήταν σκόπιμη η εκτίμηση των επιπτώσεων της παροχής πρόσβασης στα επιχειρηματικά τους σχέδια. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων αναφέρει ότι η εκτίμηση των επιπτώσεων μπορεί να είναι δύσκολη για διάφορους λόγους: i) οι αιτήσεις πρόσβασης αφορούν συγκεκριμένα μέρη του δικτύου, ενώ τα επιχειρηματικά σχέδια αφορούν ολόκληρο το δίκτυο, ii) ενώ οι επιπτώσεις θα αξιολογούνται κατά περίπτωση, μπορεί να υπάρχουν σωρευτικές επιπτώσεις από την παροχή πρόσβασης σε διάφορα τμήματα και iii) διάφοροι παράγοντες θα μπορούσαν να επηρεάσουν τα σχέδια, οπότε είναι δύσκολο να απομονωθούν οι επιπτώσεις από την παροχή πρόσβασης. Ως εκ τούτου σε τέτοιες περιπτώσεις, θεωρεί ότι η πρόταση της ΕΕΤΤ να εφαρμοστεί ο μηχανισμός επιμερισμού του κόστους μπορεί να αποτελέσει μια λογική εναλλακτική λύση. Ένας άλλος από τους συμμετέχοντες αναφέρεται στο παράδειγμα της Τσεχίας όπου η απώλεια εσόδων λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση που και οι δύο είναι

πάροχοι ECN, καθώς και στην πρακτική στην Ιταλία όπου στην περίπτωση μη-ECN παρόχου το κόστος πρόσβασης στην υποδομή δεν περιλαμβάνει αποσβεσμένα περιουσιακά στοιχεία ή στοιχεία που χρηματοδοτούνται από την παροχή άλλων υπηρεσιών (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια κ.λπ.). Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί με τον επιμερισμό του κόστους.

Θέση EETT:

α) Η EETT σημειώνει ότι η προτεινόμενη από τους συμμετέχοντες διαφοροποίηση της εκτίμησης του κόστους ανάλογα με τον τύπο του παρόχου πρόσβασης (ECN και μη ECN) είναι σύμφωνη με τις αρχές τιμολόγησης που ορίζονται στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης. Η εν λόγω διαφοροποίηση επιτρέπει την εξέταση των επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου πρόσβασης ECN κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες και την κατάσταση της αγοράς. Στην περίπτωση που ένας πάροχος μη ECN σκοπεύει να παρέχει υπηρεσίες ECN, γίνεται και αυτός πάροχος ECN.

Η EETT αναγνωρίζει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δύναται να υπάρχει έλλειψη διαφάνειας και ότι ο μη ECN μπορεί να έχει κίνητρα να εκμεταλλευτεί τη διαθέσιμη υποδομή του προκειμένου να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του. Καθώς δεν υπάρχει ένας μοναδικός τύπος για τον καθορισμό μιας τιμής πρόσβασης, η EETT παραπέμπει στην προτεινόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης μιας κατά περίπτωση προσέγγισης, η οποία αποσκοπεί στην εξέταση συγκεκριμένων περιστάσεων και επιπτώσεων στις θέσεις των παρόχων πρόσβασης και των αιτούντων πρόσβαση.

Όσον αφορά το σχόλιο ότι το επιχειρηματικό σχέδιο που υποβάλλεται στην EETT πρέπει να είναι δεσμευτικό, η EETT επισημαίνει ότι ναι μεν το επιχειρηματικό σχέδιο κατά το χρόνο της υποβολής τους πρέπει να είναι δεσμευτικό, ενδέχεται όμως, στο μέλλον, λόγω μεταβολής των συνθηκών να διαφοροποιηθεί από τον πάροχο και η EETT δεν μπορεί να απαγορεύσει μια τέτοια μεταβολή καθώς η υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων των παρόχων δεν συγκαταλέγεται στις αρμοδιότητες της EETT. Ως εκ τούτου, το όργανο επίλυσης διαφορών θα υπολογίζει την επίπτωση στο επιχειρηματικό σχέδιο και θα την επαληθεύσει με τη χρήση πρόσθετων διαθέσιμων δεδομένων.

Η EETT συμφωνεί με το σχόλιο που κατατέθηκε στη δημόσια διαβούλευση ότι το όργανο επίλυσης διαφοράς θα αξιολογεί την επίπτωση της τιμής πρόσβασης στο επιχειρηματικό σχέδιο, η οποία μπορεί να οδηγήσει τον αιτούντα πρόσβαση να αποσύρει την αίτησή του. Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη με την προτεινόμενη μεθοδολογία. Προκειμένου να είναι σαφέστερος ο τρόπος που ενεργεί το όργανο επίλυσης διαφοράς, η EETT θα τροποποιήσει καταλλήλως το κείμενο αρχών και τιμολόγησης. Η EETT για λόγους αποσαφήνισης τονίζει ότι σε τέτοιες καταστάσεις ο ορισμός μιας τιμής η οποία υπερβαίνει αυτήν που είναι «πρόθυμος» να πληρώσει ο

αιτών πρόσβαση στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, θα πρέπει να αποτελεί ενδεχόμενο και αποδεκτό αποτέλεσμα της επίλυσης της διαφοράς, η οποία έχει δεσμευτικό χαρακτήρα.

Αναφορικά με το επιχείρημα που προέβαλε ένας άλλος συμμετέχων ότι η παροχή τέτοιων υπηρεσιών πρέπει να παρέχεται σε κάθε περίπτωση λόγω των κοινωνικών τους επιπτώσεων, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι μία τιμή πρόσβασης η οποία υπερβαίνει αυτήν που είναι «πρόθυμος» να πληρώσει ο αιτών πρόσβαση στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, υπό συνθήκες, δύναται να θεωρηθεί δίκαιη και εύλογη.

Αναφορικά με το σχόλιο συμμετέχοντα για την τιμολόγηση μη ECN, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι το κατά πόσον αυτή η τιμολόγηση είναι κατάλληλη σε ένα υπό εξέταση αίτημα πρόσβασης θα κρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών. Στο σημείο αυτό η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η ερμηνεία που δίνει ο συμμετέχοντας αναφορικά με την τιμολόγηση της πρόσβασης στην Τσεχία δεν είναι σωστή, καθώς στη Τσεχία εφαρμόζεται κανόνας επιμερισμού του κόστους ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα που υπερβαίνει το επαυξητικό κόστος.

β) Τρεις συμμετέχοντες υποστηρίζουν την προτεινόμενη αρχή επιμερισμού του κόστους και αναγνωρίζουν ότι δεν υπάρχει γενικός κανόνας για όλους τους τύπους φορέων εκμετάλλευσης και υποδομών. Όπως περιγράφεται στην ενότητα 3.3.3. του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης, είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν εύλογα οι επιπτώσεις στο επιχειρηματικό σχέδιο. Ως εκ τούτου, το όργανο επίλυσης διαφορών θα αξιολογεί ανά περίπτωση το αίτημα πρόσβασης, σε σχέση με τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών σχεδίων των εμπλεκόμενων φορέων εκμετάλλευσης ECN στην υπό εξέταση περιοχή.

Το επιχείρημα δύο συμμετεχόντων ότι η αντιστάθμιση του κόστους ευκαιρίας (επιπτώσεις στο επιχειρηματικό σχέδιο) θα πρέπει να εξετάζεται μόνο για τα δίκτυα ECN είναι σύμφωνο με την προτεινόμενη μεθοδολογία και με την Οδηγία BCRD. Παρ' όλα αυτά, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία προβλέπει επιμερισμό του κόστους που υπερβαίνει την ανάκτηση του επαυξητικού κόστους. Αυτό μπορεί να εξυπηρετεί είτε το σκοπό δίκαιων και εύλογων όρων ή/και της αντιστάθμισης των επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο.

Η ΕΕΤΤ συμμερίζεται την άποψη ότι μπορεί να είναι δύσκολο να αξιολογηθεί η επίπτωση ενός αιτήματος πρόσβασης στον επιχειρηματικό σχεδιασμό του παρόχου πρόσβασης στην πράξη. Το εν λόγω επιχείρημα υποστηρίζει την προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ προσέγγιση κατά περίπτωση, προκειμένου να εξεταστούν οι συγκεκριμένες συνθήκες του αιτήματος πρόσβασης,

Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί αναγκαίο να καθοριστούν συγκεκριμένες αρχές τιμολόγησης για παρόχους ΣΙΑ, όπως υποστήριξε ένας συμμετέχων. Το ρυθμιστικό πλαίσιο προβλέπει συγκεκριμένες υποχρεώσεις όσον αφορά τη πρόσβαση σε δίκτυο παρόχου με ΣΙΑ οι

οποίες δεν σχετίζονται με τις υποχρεώσεις στην Οδηγία καθώς και στον Κανονισμό. Οι προβλέψεις της Οδηγίας και του Κανονισμού περιλαμβάνουν την εξέταση των επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο του φορέα εκμετάλλευσης ECN γενικά. Η EETT σημειώνει ότι εναπόκειται στο όργανο επίλυσης διαφορών να αξιολογήσει τις ειδικές συνθήκες κατά τη διαδικασία επίλυσης διαφοράς.

Ερώτηση 5:

α) Συμφωνείτε με τη γενική αρχή να επιτρέπονται διαφοροποιημένοι κανόνες τιμολόγησης ανάλογα με το είδος της αιτούμενης πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή;

β) Συμφωνείτε ότι, λόγω της δυσκολίας πρόβλεψης όλων των σχετικών ιδιαιτεροτήτων, θα πρέπει να θεωρηθεί εύλογο να εφαρμοστεί μια αρχή ενιαίας τιμολόγησης ανά είδος πρόσβασης;

γ) Σε περίπτωση που τάσσετε υπέρ των αρχών ενιαίας τιμολόγησης, παρακαλείστε να αναλύσετε την επιχειρηματολογία σας.

α) Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες (6 στους 7) συμφωνούν με τη διαφοροποίηση των αρχών τιμολόγησης ανάλογα με το είδος της εξεταζόμενης υλικής υποδομής. Ένας από αυτούς επισημαίνει ότι η διαφοροποίηση θα πρέπει να εφαρμοστεί μεταξύ των περιπτώσεων ECN και μη ECN. Ένας άλλος προτείνει επίσης παράγοντες όπως το είδος του παρόχου (ECN ή μη ECN), τον αριθμό των αιτούντων πρόσβαση, τα χαρακτηριστικά αποτίμησης ενός πόρου κατά την εκτιμώμενη διάρκεια της δεσμευτικής περιόδου της συμφωνίας πρόσβασης, τον αντίκτυπο στη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου των εμπλεκόμενων παρόχων, κ.λπ. Δύο από τους συμμετέχοντες επισημαίνουν τη σημασία οι αρχές τιμολόγησης να είναι αρκετά ευέλικτες και να επιτρέπουν μία διαφοροποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την υποδομή και το είδος του παρόχου πρόσβασης, ενώ ένας εξ αυτών αναφέρει την αναγκαιότητα της δυνατότητας της επανεκτίμησης των κανόνων τιμολόγησης επί τη βάση σημαντικών αλλαγών που θα επηρεάσουν την εκτίμηση του κόστους.

β) Τρεις (3) από τους συμμετέχοντες συμφωνούν με την προσέγγιση κατά περίπτωση. Ένας από αυτούς προτείνει να εφαρμόζονται διαφορετικές αρχές τιμολόγησης ανάλογα με το καθεστώς παρόχου πρόσβασης και τη δυνατότητα αναπαραγωγής της φυσικής υποδομής και προτείνει τρεις κατηγορίες: ECN χωρίς ΣΙΑ, ECN με ΣΙΑ και μη ECN. Ένας άλλος, αν και συμφωνεί με την ad-hoc προσέγγιση, διαφωνεί με τη μη δομημένη προσέγγιση ανά περίπτωση.

Ένας συμμετέχων διαφωνεί και προτείνει η EETT να αποφύγει την ενιαία τιμολόγηση ανά τύπο πρόσβασης σε αυτό το στάδιο. Ομοίως ένας άλλος συμμετέχων αναφέρει

ότι η ΕΕΤΤ δεν θα πρέπει να καθορίσει αρχές τιμολόγησης σε αυτήν την αρχική φάση, δεδομένου ότι αυτό ενέχει τον κίνδυνο λανθασμένων δεσμευτικών αποφάσεων με αντίκτυπο στα επιχειρηματικά σχέδια των φορέων εκμετάλλευσης VHCN. Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί με την πρόταση της ΕΕΤΤ, στην παρούσα φάση, και αναφέρει ότι είναι σημαντικό η ΕΕΤΤ να προσδιορίσει και να αποσαφηνίσει περαιτέρω τις αρχές που θα πρέπει να ισχύουν για την πρόσβαση σε υλική υποδομή και προτείνει το θέμα αυτό να αποτελέσει αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης σε επόμενη φάση.

γ) Πέντε (5) συμμετέχοντες διαφωνούν με τον καθορισμό αρχών ενιαίας τιμολόγησης.

Θέση ΕΕΤΤ:

α) Η ΕΕΤΤ συμφωνεί με τη διαφοροποίηση των αρχών τιμολόγησης για τους παρόχους ECN και μη ECN, σύμφωνα και με τις προτεινόμενες αρχές τιμολόγησης στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης. Οι αναφερόμενοι, από έναν συμμετέχοντα, παράγοντες (π.χ. επίπτωση στο επιχειρηματικό σχέδιο) για τη διαφοροποίηση των αρχών θα εξετάζονται από την ΕΕΤΤ κατά τη διάρκεια της επίλυσης διαφοράς ανάλογα με τις συγκεκριμένες συνθήκες. Το σχόλιο σχετικά με την ανάγκη ύπαρξης ευελιξίας ως προς τις αρχές τιμολόγησης είναι σύμφωνο με τη προτεινόμενη μεθοδολογία.

β) Αναφορικά με τις κατηγορίες παρόχων (3 κατηγορίες) οι οποίες προτάθηκαν από έναν συμμετέχοντα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι συνάδει με την προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία στην οποία προβλέπεται η διαφοροποιημένη προσέγγιση ανάλογα με συγκεκριμένες συνθήκες της αγοράς. Το σχόλιο ενός άλλου συμμετέχοντα σχετικά με την αποφυγή ενιαίας τιμολόγησης ανά τύπο πρόσβασης καλύπτεται στο σημείο γ).

Η ΕΕΤΤ θεωρεί αντιφατική την πρόταση ενός συμμετέχοντα ότι η ΕΕΤΤ δεν θα πρέπει να καθορίζει αρχές στην αρχική φάση της διαδικασίας. Από τη μία πλευρά, όπως καταδεικνύεται και από την Έκθεση Εφαρμογής της Οδηγίας (BCRD)¹, είναι κρίσιμα στοιχεία για την επιτυχή εφαρμογή της Οδηγίας BCRD, τόσο ο καθορισμός των αρχών τιμολόγησης, όσο και η διαφάνεια. Από την άλλη πλευρά, το όργανο επίλυσης διαφορών δεν μπορεί να προβλέψει όλες τις ειδικές υποπεριπτώσεις που ενδέχεται να καταστούν σχετικές σε μελλοντικές διαφορές. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ εμμένει στην υιοθέτηση της προτεινόμενης μεθοδολογίας και της κατά περίπτωση προσέγγισης. Σημειώνεται ότι ένας άλλος συμμετέχων πρότεινε την αντίθετη προσέγγιση (περαιτέρω προσδιορισμό των αρχών τιμολόγησης εκ των προτέρων). Και πάλι, όπως περιγράφεται ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μόνο η κατά περίπτωση προσέγγιση επιτρέπει την εξέταση των ειδικών συνθηκών των υπό εξέταση αιτήσεων πρόσβασης.

---

¹ Implementation of the Broadband Cost Reduction Directive (BoR 17/245 – 7.12.2017) <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-the-implementation-of-the-broadband-cost-reduction-directive>

γ) Όλοι οι ερωτηθέντες που απάντησαν σε αυτό το ερώτημα διαφωνούν με την εφαρμογή ενιαίων αρχών. Η θέση των συμμετεχόντων συνάδει πλήρως με τις σχετικές θέσεις της ΕΕΤΤ όπως αποτυπώνονται στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.

Οι πολλαπλές προοπτικές σχετικά με την τιμολόγηση της πρόσβασης σε υλικές υποδομές μη ECN σε αντίθεση με πρόσβαση σε υλικές υποδομές ECN ενισχύουν την ανάγκη υιοθέτησης της προσέγγισης κατά περίπτωση. Η πλειονότητα των απαντήσεων των συμμετεχόντων επιβεβαιώνει αυτή την προσέγγιση, επομένως η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν απαιτείται τροποποίηση της αρχικής θέσης.

Ερώτηση 6: Παρακαλείστε να τεκμηριώσετε τη θέση σας σε περίπτωση που δεν συμφωνείτε με την πρόβλεψη προσαυξήσεων στις διαδικασίες διακανονισμού τιμών.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες (4 στους 7) συμφωνούν γενικά με την προσέγγιση της ΕΕΤΤ. Ένας από αυτούς προτείνει το επίπεδο της προσαύξησης να καθορίζεται κατά περίπτωση, αναφέροντας ότι όταν η υποδομή είναι δύσκολο να αναπαραχθεί, η προσαύξηση δεν θα πρέπει να είναι υψηλότερη από την αναμενόμενη κοστοστρεφή τιμή για το πάροχο με ΣΙΑ. Ένας άλλος αν και συμφωνεί με την ΕΕΤΤ, επισημαίνει ότι οι υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως σημεία αναφοράς για τον καθορισμό της τιμής πρόσβασης. Ένας άλλος συμμετέχων επισημαίνει επίσης ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να λάβει υπόψη της τα έργα ΣΔΙΤ όπου εφαρμόζονται ειδικοί όροι / προϋποθέσεις, όπως η παροχή πρόσβασης σε τιμές προσανατολισμένες στο κόστος.

Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί με την πρόβλεψη προσαυξήσεων στην τιμή για τις περιπτώσεις που ο πάροχος της υλικής υποδομής είναι μη ECN. Ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις στον σχετικό πίνακα του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης υπάρχει μόνο μία περίπτωση (Γερμανία) όπου εφαρμόζονται τέτοιες προσαυξήσεις. Αναφέρει επίσης την περίπτωση της Τσεχίας όπου το κόστος κατανέμεται προαιρετικά μεταξύ των παρόχων ECN και για τους μη ECN λαμβάνεται υπόψη μόνο το πρόσθετο κόστος. Τέλος σημειώνει ότι το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης είναι θεωρητικό αφού δεν λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές συνθήκες στην Ελλάδα όπου οι πάροχοι ECN έχουν ήδη κάνει επενδύσεις σε υποδομή VHCN με ελάχιστη ή μηδενική επαναχρησιμοποίηση υποδομών. Τέλος ο ίδιος πάροχος αναφέρει ότι το κόστος για την πρόσβαση σε υποδομή μη ECN θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο στα σχέδια ECN με ήδη αναπτυγμένη υποδομή VHCN.

Θέση ΕΕΤΤ:

Όσον αφορά την πρόταση ενός συμμετέχοντα να χρησιμοποιηθεί η τιμή του παρόχου με ΣΙΑ για τον καθορισμό της προσαύξησης, η ΕΕΤΤ παραπέμπει στις απαντήσεις

στην ερώτηση 2 ανωτέρω. Η πρόταση συμμετέχοντα για τη χρήση των υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών ως σημείων αναφοράς για τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης έχει ήδη εξεταστεί και απαντηθεί ανωτέρω στην ερώτηση 3 δ). Επιπρόσθετα όσον αφορά τους ειδικούς όρους για τα έργα ΣΔΙΤ, το οποίο τέθηκε από έναν άλλο συμμετέχοντα, η ΕΕΤΤ παραπέμπει στην απάντηση της ερώτησης 1.

Αναφορικά με το σχόλιο συμμετέχοντα ότι οι προσαυξήσεις για τους παρόχους μη-ECN δεν εφαρμόζονται στην Τσεχία, η σημειώνεται ότι, στην Τσεχία οι τιμές πρόσβασης λαμβάνουν υπόψη τις προσαυξήσεις πέρα από το πρόσθετο κόστος και για τους παρόχους μη ECN, δηλαδή το κόστος επιμερίζεται ανάλογα με τη χρήση από τεχνική άποψη (χώρος/χωρητικότητα που μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα πρόσβαση).

Όσον αφορά το σχόλιο που κατατέθηκε από συμμετέχοντα ότι το έγγραφο διαβούλευσης είναι θεωρητικό και δεν εξετάζει την πραγματική κατάσταση της αγοράς στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι το κείμενο της διαβούλευσης αποσκοπεί στον καθορισμό των γενικών αρχών τιμολόγησης για τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία BCRD και στον Κανονισμό GIA. Η αξιολόγηση των συγκεκριμένων συνθηκών και της τρέχουσας κατάστασης της αγοράς στην Ελλάδα θα εξεταστεί από το όργανο επίλυσης διαφορών, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επίλυσης διαφορών. Είναι αυτονόητο ότι το όργανο επίλυσης διαφορών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας θα πρέπει επίσης να εξετάσει τις επενδύσεις VHCN που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τους φορείς εκμετάλλευσης, όπως εξάλλου σημειώνεται στην αιτιολογική σκέψη (19) της Οδηγίας BCRD: «... σε κάθε υποχρέωση πρόσβασης θα πρέπει να λαμβάνονται πλήρως υπ' όψιν η οικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων αυτών βάσει των χαρακτηριστικών κινδύνου που παρουσιάζουν, χρονοδιαγράμματα για την απόδοση των επενδύσεων, τυχόν επιπτώσεις της πρόσβασης στον ανταγωνισμό κατά τα επόμενα στάδια, και συνεπώς στις τιμές και στην απόδοση των επενδύσεων, τυχόν απομείωση αξίας των στοιχείων ενεργητικού του δικτύου κατά την υποβολή της αίτησης πρόσβασης, τυχόν επιχειρηματική υπόθεση στην οποία βασίζονται οι επενδύσεις, ιδίως στις υλικές υποδομές που χρησιμοποιούνται για την παροχή υψίρρυθμων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και τυχόν προηγούμενη προσφορά δυνατότητας συνεγκατάστασης στον αιτούντα πρόσβαση.»

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η επίλυση των διαφορών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την αποτίμηση των κινήτρων και των μειονεκτημάτων, προκειμένου να διευκολυνθούν οι επιτυχείς διμερείς διαπραγματεύσεις ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν. Επίσης ενδέχεται να ακολουθηθεί ως πλέον κατάλληλη διαφορετική προσέγγιση λαμβάνοντας υπόψη τον τύπο του παρόχου πρόσβασης (ECN ή μη ECN). Κατά συνέπεια, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν απαιτείται τροποποίηση της προτεινόμενης μεθοδολογίας.

Ερώτηση 7: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη αρχή που ορίζει τα εφάπαξ τέλη ως το επαυξητικό κόστος για την παροχή πρόσβασης;

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (6 στους 7) συμφωνούν με την προτεινόμενη αρχή. Ένας από αυτούς δηλώνει ότι τα εφάπαξ τέλη λειτουργούν πιο αποτελεσματικά όταν η βάση κόστους μιας επένδυσης περιορίζεται ουσιαστικά στην αρχική επένδυση, κάτι που δεν ισχύει για τους παρόχους ECN και τους παρόχους συναφών υποδομών. Ένας άλλος συμμετέχοντας αναφέρει ότι σε περίπτωση κόστους OPEX, αυτό θα πρέπει να αποζημιώνεται σε μηνιαία βάση. Επίσης, σημειώνει ότι σε περιπτώσεις υποδομής ECN τα μηνιαία τέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την απόσβεση των επενδύσεων (αναλογικά καταναμημένη μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης) και την επίπτωση στο επιχειρηματικό σχέδιο του ECN.

Ένας συμμετέχων υποστηρίζει ότι η βασική αρχή θα πρέπει να είναι ότι κάθε κόστος που προκύπτει από την παροχή πρόσβασης θα πρέπει να ανακτάται. Προτείνει επίσης ότι η EETT δεν θα πρέπει να προκαθορίζει τη μέθοδο τιμολόγησης αλλά να επιτρέπει στους συμμετέχοντες να επιλέγουν μεταξύ διαφόρων διαθέσιμων επιλογών (π.χ. IRU). Επισημαίνει ότι μόνο όταν οι φορείς εκμετάλλευσης δεν μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία η EETT θα μπορούσε να τους παρέχει τις κατευθυντήριες γραμμές της (οι οποίες δεν θα πρέπει να είναι δεσμευτικές).

Θέση EETT:

Ένας συμμετέχων θέτει το ζήτημα ότι το κόστος που σχετίζεται με τις υποδομές δεν περιορίζεται στην αρχική επένδυση και ότι, επομένως, τα εφάπαξ τέλη δεν είναι κατάλληλα. Το επιχείρημα αυτό σχετίζεται με την ανάγκη επανεπένδυσης και σχετίζεται με τις ακόλουθες δύο πτυχές: (1) κατά πόσο θα υπάρξει επανεπένδυση κατά τη διάρκεια της σύμβασης και (2) κατά πόσο το ποσό της επανεπένδυσης καθορίζεται από τη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα του τρίτου μέρους. Στις περιπτώσεις όπου δεν ισχύει καμία από τις προαναφερόμενες δύο υποθέσεις η EETT θεωρεί ότι οι εφάπαξ αμοιβές είναι κατάλληλες. Στην περίπτωση όπου ισχύουν και οι δύο προαναφερόμενες πτυχές η EETT θεωρεί ότι ο διαχειριστής δικτύου θα πρέπει να αποζημιώνεται αναλόγως. Η EETT θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαίο να προκαθοριστεί ο τρόπος πληρωμής και θα πρέπει να υπάρχει ευελιξία στον τρόπο πληρωμής, η οποία θα δίνει περιθώριο για επιτυχείς διαπραγματεύσεις και διακανονισμό των τιμών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

Η EETT συμφωνεί με το σχόλιο σχετικά με το OPEX που έκανε ένας συμμετέχων και για το λόγο αυτό προτίθεται να τροποποιήσει τις αρχές τιμολόγησης υιοθετώντας ότι στην περίπτωση των αποδιδόμενων OPEX, αυτά θα πρέπει να ανακτώνται σε μηνιαία βάση. Στο σημείο αυτό η EETT σημειώνει ότι θα πρέπει να υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση ότι το OPEX οφείλεται στην εξεταζόμενη παροχή πρόσβασης. Επιπλέον,

η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το όργανο επίλυσης διαφορών δύναται να εξετάσει τον επιμερισμό του κόστους για το OPEX υπό εύλογους και δίκαιους όρους, όπως αντιστοίχως προτείνεται για το κόστος που σχετίζεται με την υποδομή.

Αναφορικά με τον πρόταση ενός άλλου συμμετέχοντα σχετικά με την υιοθέτηση ευέλικτης τιμολόγησης η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η προτεινόμενη μέθοδος τιμολόγησης (προκαταβολή ή μηνιαία) θα πρέπει να επιλέγεται ανάλογα με τις συγκεκριμένες συνθήκες σε κάθε περίπτωση. Εάν μια συγκεκριμένη μέθοδος συμβάλει στην επίλυση της διαφοράς, η ευελιξία αυτή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη. Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί ένας δεσμευτικός κανόνας.

Ερώτηση 8:

α) Συμφωνείτε με την εκτίμηση ότι το κόστος που σχετίζεται με τις υποδομές είναι μη ανακτήσιμο, οπότε η BCRD δεν απαιτεί την ανάκτηση αυτού του κόστους;

β) Παρ' όλα αυτά, η τιμολόγηση σύμφωνα με το κόστος που σχετίζεται με τις υποδομές θεωρείται από αρκετά όργανα επίλυσης διαφορών ως δίκαιη και εύλογη (βλ. ενότητα 3.3.2), αλλά δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει πλήρως αποσβεσμένα περιουσιακά στοιχεία (καθώς αυτό δεν θεωρείται δίκαιο και εύλογο). Συμμερίζετε την εκτίμηση για καθορισμό μηνιαίων τελών πρόσβασης βάσει του κόστους υλοποίησης της υπάρχουσας υποδομής, παρόλο που η επένδυση είναι μη ανακτήσιμη; Παρακαλώ διευκρινίστε.

α) Όσον αφορά με την πρόταση ότι το κόστος που σχετίζεται με τις υποδομές είναι μη ανακτήσιμο, 3 από τους 7 συμμετέχοντες συμφωνούν με την ΕΕΤΤ. Ένας άλλος συμμετέχων συμφωνεί μόνο όμως για τους παρόχους που δεν διαθέτουν δίκτυο ECN. Για τους παρόχους ECN υποστηρίζει ότι στον υπολογισμό των μηνιαίων τελών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι αποσβέσεις των επενδύσεων σε παθητικές υποδομές, ενώ για τα πλήρως αποσβεσμένα στοιχεία δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του κόστους των παθητικών υποδομών, εκτός εάν προκύπτει κόστος αντικατάστασης.

Οι τέσσερις άλλοι συμμετέχοντες διαφωνούν. Ένας από αυτούς αναφέρει ότι η Οδηγία δεν αναφέρει ότι το κόστος που σχετίζεται με την υποδομή δεν είναι ανακτήσιμο. Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί και αναφέρει ότι είναι οικονομικά δικαιολογημένο και συμβατό με τα κίνητρα να ανακτώνται οι αναπόφευκτες επενδύσεις ως μέρος της δίκαιης και εύλογης τιμολόγησης. Επισημαίνει επίσης ότι το σχέδιο της GIA (άρθρο 3 παρ. β και γ) προτείνει την κοινή χρήση των υφιστάμενων υποδομών καθώς και την

επιστροφή των στοιχείων του κόστους που προκύπτουν και επιτρέπουν την κοινή χρήση ειδικά για τους φορείς εκμετάλλευσης ECN. Επιπλέον, αναφέρει ότι η σωστή εκτίμηση του σχετικού κόστους διοίκησης και διαχείρισης δεν είναι εύκολη υπόθεση και για το λόγο αυτό προτείνει τη χρήση τιμών με βάση τις υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες. Παρόμοια θέση έχει και ένας άλλος συμμετέχων όπου υποστηρίζει ότι έκδοση της GIA διασφαλίζει τη δυνατότητα του παρόχου πρόσβασης να λαμβάνει μια δίκαιη απόδοση υποδομών και να ανακτά το κόστος

β) Όσον αφορά τις μηνιαίες χρεώσεις για το κόστος των υφιστάμενων υποδομών, 5 ερωτηθέντες συμφωνούν γενικά. Ένας από αυτούς αναφέρει ότι το κόστος αυτό εξαρτάται από το είδος των παρόχων: για τους μη ECN παρόχους, μια πρόσθετη χρέωση (μηνιαία ή εφάπαξ) θα ήταν λογική για την ενθάρρυνση της συμφωνίας στο βαθμό που συνάδει με τον στόχο της οδηγίας. Για παρόχους ECN που έχουν ΣΙΑ η ρυθμιζόμενη τιμή καλύπτει το κόστος της υπάρχουσας υποδομής και θα πρέπει να καταβάλλεται σε μηνιαία βάση. Για τους άλλους παρόχους ECN, ο ίδιος συμμετέχων αναφέρει ότι θα πρέπει να είναι σε θέση να καλύπτουν το κόστος για την υπάρχουσα υποδομή και επίσης οποιαδήποτε επίπτωση στο επιχειρηματικό τους σχέδιο. Σε κάθε περίπτωση, ο ίδιος συμμετέχων καταλήγει ότι η EETT δεν θα πρέπει να προαποφασίσει για τον τρόπο χρέωσης, αλλά απλώς να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές. Ένας συμμετέχων επισημαίνει ότι στην περίπτωση των παρόχων ECN η απόσβεση των επενδύσεων σε υποδομές θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις μηνιαίες χρεώσεις. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι οι αποσβεσμένες επενδύσεις δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός εάν απαιτείται κόστος αντικατάστασης.

Ένας άλλος συμμετέχων υποστηρίζει ότι δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του κόστους πλήρως αποσβεσμένα στοιχεία και δεν συμφωνεί με μηνιαίες χρεώσεις με βάση το κόστος των υφιστάμενων υποδομών σε περιπτώσεις μη ανακτήσιμων επενδύσεων.

Ένας άλλος συμμετέχων διαφωνεί και με τα δύο σημεία α) και β), δεδομένου ότι θεωρεί ότι είναι οικονομικά δικαιολογημένο και συμβατό με τα κίνητρα να ανακτώνται τα αναπόφευκτα κόστη ως μέρος της δίκαιης και εύλογης τιμολόγησης. Επαναλαμβάνει τον ισχυρισμό του ότι η έκδοση της GIA κινείται στο ίδιο πνεύμα ενώ τέλος προτείνει, λόγω του μεγάλου διοικητικού και διαχειριστικού κόστους για τον κατάλληλο υπολογισμό των δαπανών που έχουν αποσβεσθεί, τη χρήση τιμών βάσει των υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών.

Θέση EETT:

α) Η EETT θεωρεί ότι τα σχόλια που κατατέθηκαν σχετικά με δίκαιη και εύλογη τιμολόγηση δεν σχετίζονται με το ερώτημα 8α σχετικά με τον ορισμό του επαυξητικού κόστους και την σχετική αντιμετώπιση του μη ανακτήσιμου κόστους. Το περιεχόμενο

των εν λόγω σχολίων περιλαμβάνεται στην προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία όπως περιγράφεται στην απάντηση της ερώτησης 8β.

Αναφορικά με το σχόλιο ότι στην Οδηγία δεν προβλέπεται ότι το κόστος που σχετίζεται με την υποδομή δεν είναι ανακτήσιμο, η ΕΕΤΤ διευκρινίζει ότι η Οδηγία BCRD αποσκοπεί στη μείωση του κόστους για την ανάπτυξη και την εξάπλωση δικτύων VHCN. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα με χαμηλές τιμές που ανακτούν τουλάχιστον το πρόσθετο κόστος (κατώτατο όριο). Η Οδηγία αναφέρει επίσης ότι οι τιμές πρόσβασης θα πρέπει να είναι δίκαιες και εύλογες, αλλά αυτό δεν απαιτεί απαραίτητα τιμή υψηλότερη από το πρόσθετο κόστος. Έχουν ήδη αναφερθεί επιχειρήματα υπέρ των τιμών που υπερβαίνουν το πρόσθετο κόστος. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι - σύμφωνα με την προτεινόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης - είναι κρίσιμο για τον διακανονισμό των τιμών, να προσδιοριστεί το κόστος που αποδίδεται στο αίτημα πρόσβασης (βλέπε και GIA, άρθρο 3, 4δ). Σύμφωνα με τις προτεινόμενες αρχές όλες οι αποδιδόμενες δαπάνες πρέπει να ανακτηθούν από τον αιτούντα πρόσβαση.

Ένας άλλος συμμετέχων έθεσε το ζήτημα της ανάκτησης του κόστους των στοιχείων που σχετίζονται με την πρόσβαση αναφερόμενος στο αυξημένο κόστος παροχής (βλέπε και απάντηση στην ερώτηση 7). Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι όπως έχει ήδη αναφερθεί, αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με την αρχή ότι η τιμή πρόσβασης σε υλική υποδομή μπορεί να προσδιοριστεί σε χαμηλότερο επίπεδο από το κόστος της κοινής υποδομής, αρκεί η τιμή πρόσβασης να καλύπτει το πρόσθετο κόστος που σχετίζεται με το αίτημα πρόσβασης.

Όσον αφορά το σχόλιο για τον καθορισμό τιμών βάσει εμπορικών συμφωνιών, η ΕΕΤΤ παραπέμπει στις απαντήσεις που έδωσε σε προηγούμενες ερωτήσεις.

β) Σχετικά με την προτεινόμενη από ένα συμμετέχοντα κατηγοριοποίηση των παρόχων πρόσβασης σε τρεις κατηγορίες, η εν λόγω πρόταση δεν έρχεται σε αντίθεση με την προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ αρχή των μηνιαίων τελών πρόσβασης που σχετίζονται με το κόστος για επενδύσεις που αφορούν υποδομές. Η προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία δίνει τη δυνατότητα ύπαρξης διαφοροποιημένης μεταχείρισης ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και την αξιολόγηση των στοιχείων κόστους του παρόχου υποδομής κατά περίπτωση.

Ένας άλλος συμμετέχων ο οποίος διαφωνεί με την προτεινόμενη αρχή, δεν παρέχει περαιτέρω λεπτομέρειες / αιτιολόγηση σχετικά με το σκεπτικό της διαφωνίας του.

Το σχόλιο ενός άλλου συμμετέχοντα σχετικά με τη δίκαιη και εύλογη τιμολόγηση είναι σύμφωνο με τις προτεινόμενες από την ΕΕΤΤ αρχές.

Η δήλωση ενός συμμετέχοντα ότι οι πλήρως αποσβεσμένες επενδύσεις δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ανάκτηση του κόστους είναι επίσης σύμφωνη με τη προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία. Τέλος όσον αφορά τη πρόταση για

διαφορετική μεταχείριση των παρόχων ECN και μη ECN, η EETT παραπέμπει στην απάντησή της στα σχόλια της ερώτησης 2.

Ερώτηση 9: Συμφωνείτε ότι το εφάπαξ κόστος για τη μελέτη σκοπιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει σχετικές με το έργο δαπάνες, εφόσον δεν σχετίζονται με τις βασικές απαιτήσεις πληροφόρησης που είναι υποχρεωτικό να δημοσιεύονται στο ενιαίο σημείο πληροφόρησης; Παρακαλώ διευκρινίστε ποιες δαπάνες θα πρέπει να περιλαμβάνονται.

Όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν, επισημαίνοντας συγκεκριμένους παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Ειδικότερα, ένας συμμετέχων προτείνει ως ανώτατο όριο του εφάπαξ κόστους την κοστοστρεφή τιμή του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, ενώ στις περιπτώσεις όπου υπάρχει απαίτηση για υψηλότερο ποσό ο πάροχος θα πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία. Ένας συμμετέχων προτείνει κατηγορίες κόστους που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη μελέτη σκοπιμότητας σε περιπτώσεις που απαιτούνται πρόσθετες εργασίες όπως: επικαιροποίηση στοιχείων (χωρητικότητα - χρήση υποδομών), επιτόπιοι έλεγχοι από προσωπικό κ.λπ. Ένας συμμετέχων σημειώνει ότι εάν απαιτούνται πρόσθετες πληροφορίες, τότε αυτές θα πρέπει να είναι περιορισμένες. Επίσης, αναφέρει ότι το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την υποβολή της μελέτης θα πρέπει να είναι εύλογο και προκαθορισμένο. Ένας άλλος συμμετέχων σημειώνει ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πρόσθετα στοιχεία, όπως σε περιπτώσεις κεραιών όπου πρέπει να προσδιοριστούν τα σχετικά επίπεδα εκπομπής EMF του ήδη εγκατεστημένου ενεργού εξοπλισμού, πράγμα που είναι δαπανηρό και χρονοβόρο έργο. Ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι το κόστος της μελέτης σκοπιμότητας θα πρέπει να καταβάλλεται εκ των προτέρων από τον πάροχο πρόσβασης, ανεξάρτητα από το αν μπορεί να γίνει παροχή πρόσβασης στο τέλος. Προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος ο πάροχος πρόσβασης να μην είναι σε θέση να ανακτήσει το εν λόγω κόστος ως μέρος της τιμολόγησης της πρόσβασης, σημειώνεται ότι δεν θα πρέπει να αποκλείεται η δυνατότητα επιστροφής του εν λόγω κόστους από τον αιτούντα πρόσβαση, ακόμη και αν κατά τη διάρκεια της επίλυσης της διαφοράς αποδειχθεί ότι η παροχή πρόσβασης δεν είναι εφικτή ή απλώς δεν είναι βέλτιστη από πλευράς παρόχων (καθώς η μέγιστη προθυμία πληρωμής είναι χαμηλότερη από την προτεινόμενη τιμή). Ένας άλλος συμμετέχων προτείνει κατηγορίες κόστους που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, όπως: κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, κόστος εργολάβου στο πεδίο, κόστος αποκατάστασης υποδομών, κόστος ψηφιοποίησης του ημερολογίου κ.λπ.

Θέση EETT:

Σχετικά με το σχόλιο συμμετέχοντα για εφαρμογή της κοστοστρεφούς τιμής του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ ως άνω όριο για τα εφάπαξ τέλη, ΕΕΤΤ τονίζει ότι οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις πρόσβασης που σχετίζονται με την ύπαρξη ΣΙΑ μπορούν να χρησιμεύσουν ως σημείο αναφοράς, και δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας επίλυσης διαφορών.

Αρκετοί συμμετέχοντες προτείνουν συγκεκριμένες κατηγορίες κόστους που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό του κόστους της μελέτης σκοπιμότητας. Η ΕΕΤΤ προτίθεται να συμπεριλάβει τις προτεινόμενες κατηγορίες στο κείμενο των αρχών τιμολόγησης. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι το κόστος της μελέτης σκοπιμότητας ενός έργου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το συγκεκριμένο έργο, ως εκ τούτου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη περαιτέρω / εξειδικευμένα στοιχεία κόστους κατά τη διαδικασία επίλυσης διαφορών. Είναι σημαντικό η ανάκτηση του κόστους να περιορίζεται σε δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με απαιτήσεις για πληροφορίες από το ενιαίο σημείο πληροφόρησης (Single Information Point - SIP). Αυτό περιλαμβάνει επίσης και τις επικαιροποιήσεις του SIP. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ διαφωνεί με την ανάκτηση του εν λόγω κόστους μέσω του κόστους της μελέτης σκοπιμότητας.

Το σχόλιο ενός συμμετέχοντα ότι οι πρόσθετες πληροφορίες (πέραν αυτών που είναι διαθέσιμες στο SIP) θα πρέπει να είναι περιορισμένες, δεν είναι απολύτως σαφές και δεν έχει αιτιολογηθεί επαρκώς.

Το αίτημα για ένα εύλογο, προκαθορισμένο χρονικό πλαίσιο για τη μελέτη σκοπιμότητας κρίνεται αποδεκτό από την ΕΕΤΤ. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι στο ν. 4463/2017 (Παράρτημα 1) περιέχεται, μεταξύ άλλων, το προκαθορισμένο χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο καθορισμός των όρων παροχής πρόσβασης και να έχει υπογραφεί η σχετική συμφωνία.

Ερώτηση 10: Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση για τον καθορισμό των τιμών για τα είδη υλικής υποδομής; Εάν διαφωνείτε, παρακαλείστε να αναφέρετε λεπτομερώς την προτεινόμενη προσέγγισή σας για την τιμολόγηση τους με σκοπό την πρόσβαση σε υπάρχουσα υλική υποδομή στο πλαίσιο του Νόμου 4463/2017 και της Οδηγίας BCRD.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (6 στους 7) συμφωνεί. Ένας από αυτούς προτείνει ως βάση τιμολόγησης τη ρυθμιζόμενη τιμολόγηση για τους παρόχους με ΣΙΑ. Ένας άλλος συμμετέχων συμφωνεί επί της αρχής, θέτει όμως ερωτήματα σχετικά με την υιοθέτηση της ετήσιας προσόδου (annuity) αντί της καθαρής παρούσας αξίας, καθώς αυτή δεν είναι κατάλληλη για την επαρκή υποστήριξη περιπτώσεων με διακυμάνσεις του πληθωρισμού και μελλοντικές μεταβολές της τιμολόγησης. Ένας συμμετέχων αναφέρει ότι για τους αυτοκινητόδρομους τα βασικά στοιχεία για την τιμολόγηση είναι οι σωλήνες.

Θέση EETT:

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με την εφαρμογή των τιμών ΣΙΑ ως σημείο αναφοράς για τον καθορισμό της βάσης τιμών των προϊόντων πρόσβασης, η EETT παραπέμπει στην απάντηση της ερώτησης 9.

Αναφορικά με τις πληροφορίες που παρέχει ένας σχετικά με τη βάση τιμών για τους αυτοκινητόδρομους (τιμή ανά μέτρο σωλήνα), η EETT σημειώνει ότι οι πληροφορίες αυτές θα ληφθούν υπόψη στα στοιχεία που θα εξετάσει κατά τη διάρκεια επίλυσης διαφοράς και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να επαληθευτούν.

Όσον αφορά την άποψη ενός συμμετέχοντα ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία ετήσιας προσόδου (annuity) αντί της καθαρής παρούσας αξίας δεν είναι κατάλληλη, λόγω του απρόβλεπτου πληθωρισμού και της μεταβολής των τιμών, η EETT επισημαίνει ότι από μεθοδολογική άποψη είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη πληροφορίες σχετικά με τις τιμές και την ανάπτυξη όσον αφορά μελλοντικές εξελίξεις. Εκτός από αυτές τις μεθοδολογικές εκτιμήσεις, η EETT θεωρεί ότι δεν είναι εφικτό να δημιουργηθεί μια λεπτομερής βάση δεδομένων για τον προσδιορισμό του κόστους κεφαλαίου με βάση την καθαρή παρούσα αξία.

Όσον αφορά τους διάφορους τύπους υποδομών, η EETT προτείνει να εφαρμοστεί μια γενική προσέγγιση καθώς η τιμολόγηση σχετίζεται με το είδος του προϊόντος πρόσβασης. Επομένως δεν απαιτείται τροποποίηση της προτεινόμενης μεθοδολογίας.

Ερώτηση 11:

α) Συμφωνείτε με την προτεινόμενη αρχή ότι η προσαύξηση δύναται να καθορίζεται ανεξάρτητα από τις πληροφορίες που παρέχουν τα διαπραγματευόμενα μέρη;

β) Παραθέστε οποιαδήποτε πρόταση έχετε σχετικά με υπάρχουσες πηγές/τιμές (benchmark) που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για το σκοπό αυτό.

γ) Συμφωνείτε με την πρόταση ότι το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να χρησιμοποιεί στοιχεία κόστους των διαπραγματευόμενων μερών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επίλυσης της διαφοράς;

δ) Στην περίπτωση όπου ο πάροχος της πρόσβασης δεν είναι σε θέση να παρέχει τα απαραίτητα δεδομένα κόστους για το συγκεκριμένο έργο, το όργανο επίλυσης διαφορών δύναται να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα δεδομένα τα οποία θεωρούνται κατάλληλα. Συμφωνείτε με αυτήν την πρόταση;

ε) Συμφωνείτε με την πρόταση της χρήσης από την ΕΕΤΤ, ως φορέα επίλυσης διαφορών, στοιχείων κόστους υποδομής από τον πάροχο ECN για τον υπολογισμό της σχετικής προσαύξησης που σχετίζεται με τον πάροχο μη ECN;

α) Όσον αφορά την αρχή ότι οι προσαυξήσεις μπορούν να καθορίζονται ανεξάρτητα από τις πληροφορίες που παρέχουν τα διαπραγματευόμενα μέρη, αρκετοί συμμετέχοντες (5 στους 7) συμφωνούν εν μέρει με την πρόταση της ΕΕΤΤ. Ένας από αυτούς προτείνει ότι όταν η ΕΕΤΤ πρόκειται να λάβει υπόψη της υποκειμενικά κριτήρια/δεδομένα, είναι σκόπιμο να επιτραπεί στον πάροχο πρόσβασης να επανατοποθετηθεί αφού του έχουν παρασχεθεί τα στοιχεία/κριτήρια βάσει των οποίων η ΕΕΤΤ πρόκειται να αποφασίσει. Ένας άλλος προτείνει η το ύψος της προσαύξησης να διαμορφώνεται με βάση τα επιχειρήματα των μερών και τις διαθέσιμες πληροφορίες από τρίτους, όπως εμπορικές συμφωνίες. Επίσης σημειώνει ότι το επίπεδο των προσαυξήσεων θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τους στόχους της Οδηγίας και δεν θα πρέπει να είναι υψηλότερο από το κόστος κεφαλαίου σε περιπτώσεις πρόσβασης σε στοιχεία του παρόχου με ΣΙΑ που είναι δύσκολο να αναπαραχθούν. Ένας άλλος συμμετέχοντας προτείνει μια βήμα προς βήμα διαδικασία σε περιπτώσεις διαφωνιών: Η ΕΕΤΤ θα πρέπει να ελέγχει πού υπάρχουν εμπορικές συμφωνίες συγκρίσιμες με την εν λόγω υποδομή. Στην περίπτωση αυτή η απόφαση του οργάνου επίλυσης διαφορών δεν θα πρέπει να βασίζεται σε στοιχεία κόστους αλλά σε αυτές τις σχετικές συμφωνίες. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμες εμπορικές συμφωνίες μόνο τότε η απόφαση θα πρέπει να βασίζεται σε δεδομένα κοστολόγησης των εμπλεκόμενων μερών. Ένας από τους συμμετέχοντες προτείνει ότι στις περιπτώσεις αιτημάτων φορέων εκμετάλλευσης που συμμετέχουν σε έργα ΣΔΙΤ η πρόσβαση θα πρέπει να παρέχεται σε τιμές προσανατολισμένες στο κόστος. Επίσης προτείνει ότι οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να είναι σε θέση να δικαιολογήσουν τυχόν προσαυξήσεις παρέχοντας τα σχετικά στοιχεία, διαφορετικά δεν θα πρέπει να καθορίζονται προσαυξήσεις.

Δύο από τους επτά συμμετέχοντες διαφωνούν. Ένας από αυτούς αναφέρει ότι οι προσαυξήσεις δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στους υπολογισμούς, καθώς δεν διασφαλίζουν με αποτελεσματικό τρόπο την επιδιωκόμενη μείωση του κόστους της ανάπτυξης των VHCN.

β) Όσον αφορά τη συγκριτική αξιολόγηση, τρεις συμμετέχοντες συμφωνούν και προτείνουν να χρησιμοποιηθούν πληροφορίες από άλλες ΕΡΑ, τον BEREC ή υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες. Ένας από τους συμμετέχοντες προτείνει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις την αποστολή ανοικτού ερωτηματολογίου σε φορείς εκμετάλλευσης ή σε σχετικό ενδιαφερόμενο φορέα, αν και αναγνωρίζει ότι η διαδικασία αυτή είναι χρονοβόρα. Ένας συμμετέχων προτείνει συγκεκριμένες τιμές ως προκαταβολή για τη μίσθωση της υποδομής, για μίσθωση ανά εξάμηνο και για τη μελέτη σκοπιμότητας

γ) Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (6 στους 7) συμφωνούν σε γενικές γραμμές με το σημείο γ. Ένας συμμετέχων σημειώνει ότι το κόστος υποδομής για τους φορείς εκμετάλλευσης μη-ECN δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ενώ για τους φορείς εκμετάλλευσης ECN το κόστος υποδομής θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και ως μοντέλο κόστους προτείνει το τρέχον κόστος (καθώς είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η υπάρχουσα υποδομή). Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων προτείνει ότι το πρόσθετο κόστος ορεχ που σχετίζεται με το αίτημα πρόσβασης και το κόστος φιλοξενίας θα πρέπει να αντισταθμίζεται σε μηνιαία βάση τόσο για τους φορείς μη-ECN όσο και για τους φορείς ECN. Ο ίδιος συμμετέχων προτείνει να χρησιμοποιείται ως τιμή αναφοράς η σχετική ρυθμιζόμενη τιμή. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι ο υπολογισμός ενός ανώτατου ορίου που διατίθεται να πληρώσει ο αιτών πρόσβαση περιπλέκει το διαδικασία. Ένας από τους συμμετέχοντες συμφωνεί με την EETT, αλλά σημειώνει επίσης ότι η EETT θα πρέπει να λάβει υπόψη της ότι οι φορείς εκμετάλλευσης μπορεί να έχουν την τάση να υπερεκτιμούν το κόστος τους.

δ) και ε) Τέσσερις από τους επτά συμμετέχοντες συμφωνούν γενικά με τα σημεία δ) και ε). Ένας από αυτούς συμφωνεί ότι σε περίπτωση που ο πάροχος πρόσβασης δεν είναι σε θέση να παρέχει στοιχεία κόστους η EETT θα πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιεί οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα στοιχεία, όπως τα σχετικά στοιχεία ενός παρόχου πρόσβασης ECN (όπως τα στοιχεία κόστους του παρόχου με ΣΙΑ). Ένας συμμετέχων συμφωνεί με το δ), ενώ για το ε) σημειώνει ότι δεν είναι απαραίτητο η EETT να βασίζεται στο κόστος του παρόχου ECN και προτείνει να λαμβάνει πληροφορίες από υφιστάμενες συμφωνίες. Επιπλέον, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι δεν είναι σαφές πώς η EETT σκοπεύει να εφαρμόσει τη μεθοδολογία της ισόβιας προσόδου. Επίσης, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι δεν είναι σκόπιμο για τους παρόχους μη-ECN να απαιτούν πρόσθετη χρέωση-εισφορά για την κάλυψη του κόστους της υφιστάμενης υποδομής τους κατά την παροχή πρόσβασης.

Ένας άλλος συμμετέχων προτείνει τη χρήση δεδομένων από υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες. Ένας άλλος συμμετέχων αναφέρει ότι η χρήση δεδομένων ECN θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερες τιμές από το κόστος του μη ECN παρόχου.

Θέση EETT:

α) Σχετικά με την πρόταση ενός από τους συμμετέχοντες το όργανο επίλυσης διαφορών να καταστήσει τις πηγές πληροφοριών του διαθέσιμες στον πάροχο πρόσβασης και να του επιτρέψει να προσαρμόσει τη θέση του αφού λάβει τα δεδομένα, η EETT σημειώνει ότι η αξιολόγηση και η εκτίμηση των δεδομένων θα γίνει από το όργανο επίλυσης διαφορών το οποίο θα αναπτύξει / προσαρμόσει τη σχετική διαδικασία κατά περίπτωση. Προκειμένου να αποφευχθούν πρακτικές για την απόκτηση στρατηγικών πλεονεκτημάτων, η EETT σημειώνει ότι εναπόκειται στο όργανο επίλυσης διαφορών να αποφασίζει για την παροχή των διαθέσιμων πληροφοριών.

Το σχόλιο ενός άλλου συμμετέχοντα σχετικά με τις εναλλακτικές πηγές πληροφοριών, όπως οι εμπορικές συμφωνίες, είναι σύμφωνο με τη προτεινόμενη μεθοδολογία και έχει ήδη καταγραφεί στο κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.

Όσον αφορά την εφαρμογή των τιμών ΣΙΑ ως σημείο αναφοράς, η EETT παραπέμπει στην απάντηση της ερώτησης 2.

Αναφορικά με την πρόταση συμμετέχοντα για μια βήμα προς βήμα προσέγγιση με βάση τις διαθέσιμες εμπορικές συμφωνίες, η EETT επισημαίνει ότι, εφόσον οι τιμές πρόσβασης με βάση τις οποίες γίνεται η συγκριτική αξιολόγηση επιτρέπουν την ανάκτηση του κόστους, αυτή η προσέγγιση είναι κατάλληλη. Η EETT σημειώνει ότι το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να διασφαλίζει την ανάκτηση του κόστους και να μην επιτρέπει τιμή υψηλότερη από το ανώτερο όριο.

Το σχόλιο σχετικά με την ειδική αντιμετώπιση των έργων ΣΔΙΤ έχει ήδη εξεταστεί στην απάντηση της ερώτησης 1. Το σχόλιο ότι οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να είναι σε θέση να δικαιολογήσουν τυχόν προσαυξήσεις παρέχοντας τα σχετικά στοιχεία δεν είναι σχετικό εδώ, δεδομένου ότι στην παρούσα ερώτηση σχετίζεται με τις ανεξάρτητες πηγές πληροφοριών για τον προσδιορισμό της προσαύξησης.

Όσον αφορά το σχόλιο συμμετέχοντα σχετικά με τις προσαυξήσεις που δεν υποστηρίζουν τον στόχο της ανάπτυξης δικτύων VHCN, η EETT παραπέμπει στην απάντηση της ερώτησης 3 β).

β) Η EETT υιοθετεί την πρόταση από τους συμμετέχοντες για την συμπερίληψη επιπρόσθετων πηγών (πληροφορίες από άλλες EPA, BEREC ή υφιστάμενες εμπορικές συμφωνίες, ανοικτό ερωτηματολόγιο) για συγκριτική αξιολόγηση και τις συμπεριλαμβάνει στο κείμενο της μεθοδολογίας και των αρχών τιμολόγησης. Σχετικά με σχόλιο συμμετέχοντα με αναφορά συγκεκριμένων τιμών για συγκεκριμένα αιτήματα πρόσβασης, η EETT επισημαίνει ότι η καταλληλότητα της τιμολόγησης θα εξετάζεται κατά την επίλυση διαφοράς.

γ) Το σχόλιο ενός συμμετέχοντα σχετικά με τη διαφορετική μεταχείριση των παρόχων ECN και μη ECN όσον αφορά την ανάκτηση του κόστους έχει ήδη απαντηθεί στην ερώτηση 2. Ο ίδιος συμμετέχων τάσσεται υπέρ της εφαρμογής του ισχύοντος προτύπου κόστους από το όργανο επίλυσης διαφορών. Η EETT σημειώνει ότι, όπως αναφέρεται στην ενότητα 5.1 της δημόσιας διαβούλευσης, προτείνεται να εφαρμοστεί η λογιστική του ιστορικού κόστους αντί του τρέχοντος κόστους λόγω του πρωταρχικού στόχου της Οδηγίας BCRD και του Κανονισμού GIA να μειώσει το κόστος για την ανάπτυξη δικτύων VHCN. Το σχόλιο σχετικά με την ανάκτηση του κόστους OPEX που σχετίζεται με την παροχή πρόσβασης έχει απαντηθεί στην ερώτηση 7.

Όσον αφορά το σχόλιο σχετικά με την υπερεκτίμηση του κόστους, σημειώνεται ότι η EETT θα λάβει υπόψη όχι μόνο τα στοιχεία που παρέχουν οι φορείς εκμετάλλευσης,

αλλά και άλλες διαθέσιμες πηγές πληροφοριών, με στόχο τη διερεύνηση θεμάτων που αφορούν την απόκτηση στρατηγικού πλεονεκτήματος δ) και ε) Όσον αφορά το σχόλιο ενός συμμετέχοντα σχετικά με τις εμπορικές συμφωνίες ως σχετική πηγή πληροφοριών, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι θα χρησιμοποιήσει όλες τις διαθέσιμες πηγές σε περίπτωση επίλυσης διαφοράς. Η ΕΕΤΤ, ως όργανο επίλυσης διαφορών, επισημαίνει ότι οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες από τις υπάρχουσες συμφωνίες ή/και συμβάσεις αποτελούν χρήσιμη βάση δεδομένων και είναι σημαντικές σε περίπτωση όπου δεν είναι διαθέσιμα δεδομένα κόστους.

Αναφορικά με το σχόλιο συμμετέχοντα σχετικά με το ότι δεν είναι σαφές πώς η ΕΕΤΤ σκοπεύει να εφαρμόσει τη μεθοδολογία της ετήσιας προσόδου (annuity), η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι η προσαύξηση θα εφαρμοστεί για τον προσδιορισμό του κόστους κεφαλαίου (κόστος που σχετίζεται με τα μηνιαία τέλη πρόσβασης) για επενδύσεις που σχετίζονται με την υποδομή. Όσον αφορά την κριτική για το αν είναι κατάλληλη η προσαύξηση για τους παρόχους μη-ECN η ΕΕΤΤ παραπέμπει στην θέση της στην ερώτηση 6.

Σχετικά με την άποψη συμμετέχοντα ότι η χρήση δεδομένων ECN ως υποκατάστατο για μη ECN θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερες τιμές, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι για να επιτευχθούν οι στόχοι της Οδηγίας BCRD και του Κανονισμού GIA και σύμφωνα με το προτεινόμενο εύρος τιμών, η τιμή πρόσβασης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το κόστος του αιτούντος πρόσβαση (ανώτερο όριο).

Ερώτηση 12:

α) Η υπόθεση ότι το κόστος που σχετίζεται με τις υποδομές είναι μη ανακτήσιμο, δημιουργεί περιθώριο για διαφοροποιημένη τιμολόγηση. Συμφωνείτε με την αναλογική κοστολόγηση των υποδομών ως μέσο για τη δημιουργία κινήτρων για την από κοινού χρήση και ως μέσο ανάκτησης κόστους;

β) Θεωρείτε σκόπιμο να εφαρμοστεί επιμερισμός του κόστους ανάλογα με τον αριθμό των παρόχων που χρησιμοποιούν την υποδομή ή αναλογικό επιμερισμό του κόστους ανάλογα με τη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα ή των εγκατεστημένων καλωδίων; Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

α) Δύο συμμετέχοντες συμφωνούν γενικά. Ένας από αυτούς επισημαίνει ότι αυτό θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση, προκειμένου να αποφεύγεται η κατάχρηση.

Ένας από τους συμμετέχοντες επισημαίνει ότι το κόστος της παθητικής υποδομής για τους παρόχους πρόσβασης μη-ECN δεν θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό των σχετικών τιμών. Στην περίπτωση των παρόχων ECN θα πρέπει να

λαμβάνεται υπόψη το σχετικό κόστος για την παθητική υποδομή και προτείνει να χρησιμοποιηθεί το τρέχον μοντέλο κόστους για τον υπολογισμό των σχετικών τιμών. Ένας άλλος συμμετέχων αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δεν θα πρέπει να καθορίζει χρεώσεις που λαμβάνουν υπόψη περισσότερα του ενός κίνητρα χωρίς να αναλύει την πρότασή του, όπως στην περίπτωση που η τιμή περιλαμβάνει μέρος του κόστους υποδομής και ένα πρόσθετο περιθώριο με βάση άλλες επιτυχείς συμφωνίες. Ένας συμμετέχων διαφωνεί καταρχήν με την εξάρτηση των δίκαιων και εύλογων τιμών από στοιχεία κοστολόγησης.

β) Όσον αφορά το β), οι απαντήσεις διαφέρουν μεταξύ των συμμετεχόντων: ένας προτείνει αναλογικό επιμερισμό του κόστους, ένας άλλος προτείνει σταδιακή βελτίωση της μεθοδολογίας επιμερισμού του κόστους και υποστηρίζει να μην εφαρμοστεί σε αυτό το στάδιο μια ενιαία μεθοδολογία τιμολόγησης που περιορίζεται στον αναλογικό επιμερισμό του κόστους. Ένα άλλος συμμετέχων αναφέρει αρχικά ότι δεν είναι ξεκάθαρο σε τι αναφέρεται η ΕΕΤΤ (επαυξητικό κόστος ή προσαύξηση) και επισημαίνει ότι το επαυξητικό κόστος εξαρτάται από τον αριθμό των μερών και η ΕΕΤΤ θα πρέπει να λάβει υπόψη της και το χρονικό σημείο κατά το οποίο παρέχεται η πρόσβαση (εάν έχει ήδη αποκτήσει πρόσβαση κάποιος πάροχος). Ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι εάν το κόστος αφορά σε προσαύξηση κόστους, τότε οποιαδήποτε από τις δύο επιλογές θα μπορούσε να θεωρηθεί εύλογη, δεδομένου ότι ο υπολογισμός δεν βασίζεται στην ανάκτηση κόστους. Ένας από τους συμμετέχοντες προτείνει ο υπολογισμός να βασίζεται στη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα. Ένας συμμετέχων αναφέρει ότι είναι δύσκολο να εφαρμοστεί επιμερισμός του κόστους με βάση τον αριθμό των αιτούντων, δεδομένου ότι δεν είναι εξαρχής γνωστός ο αριθμός των αιτούντων πρόσβαση. Όσον αφορά τον αναλογικό επιμερισμό του κόστους, ο ίδιος συμμετέχων σημειώνει ότι οι φορείς εκμετάλλευσης ECN θα πρέπει να δηλώνουν στο σημείο μητρώου τη διαθέσιμη χωρητικότητα.

Θέση ΕΕΤΤ:

α) Η ΕΕΤΤ έχει τοποθετηθεί στα σχόλια υπέρ της κατά περίπτωση προσέγγισης και της διαφορετικής τιμολόγησης των υποδομών ECN και μη ECN σε προηγούμενες ενότητες.

Αναφορικά με το σχόλιο συμμετέχοντα ότι θα πρέπει να υπάρχει μόνο μία αρχή που θα πρέπει να εφαρμόζεται για τον καθορισμό του κατάλληλου περιθωρίου κέρδους, η ΕΕΤΤ τονίζει ότι οι διαφορετικές μέθοδοι, εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς. Καθώς η κατά περίπτωση προσέγγιση εξυπηρετεί καλύτερα τις απαιτήσεις της Οδηγίας BCRD και του Κανονισμού GIA, το όργανο επίλυσης διαφορών πρέπει να έχει διαθέσιμα μέτρα ανάλογα με συγκεκριμένες περιστάσεις. π.χ., μια προσαύξηση του κόστους των κοινών υποδομών θα μπορούσε να θεωρηθεί κατάλληλη σε περίπτωση σχετικών επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο ή στα κίνητρα για επενδύσεις.

Σχετικά με το σχόλιο συμμετέχοντα ότι το κόστος δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα την οικονομική αξία, η ΕΕΤΤ επισημαίνει ότι παρότι από οικονομική άποψη, αυτό αποτελεί βασίμο επιχείρημα, βάσει του ισχύοντος ενωσιακού και εθνικού πλαισίου θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τέτοιες πιθανές αποκλίσεις από το κόστος και ο κανόνας επιμερισμού του κόστους θα εφαρμοστεί για λόγους ισότητας και διαφάνειας. Σε περίπτωση σχετικών επιπτώσεων στο επιχειρηματικό σχέδιο (και η αποτίμηση της παθητικής υποδομής συμβάλλει στο επιχειρηματικό σχέδιο), αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στα τέλη πρόσβασης. Η προτεινόμενη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία αποτυπώνει το ανωτέρω επιχείρημα.

β) Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το σχόλιο ενός συμμετέχοντα σχετικά με τη δυσκολία εφαρμογής του κανόνα επιμερισμού του κόστους ανάλογα με τον αριθμό των αιτούντων πρόσβαση, καθώς ο αριθμός αυτός δεν είναι γνωστός εκ των προτέρων, είναι ένα βασίμο επιχείρημα όχι μόνο όσον αφορά τον αριθμό των χρηστών αλλά και τη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα.

Παρόλο που η ΕΕΤΤ δεν αναμένει πολλαπλές αιτήσεις πρόσβασης για την ανάπτυξη VHCN στην ίδια περιοχή, θεωρεί λογικό να εξετάσει έναν κανόνα επιμερισμού του κόστους σε περιπτώσεις αιτήματος σε υποδομή μη ECN παρόχου ο οποίος να λαμβάνει υπόψη την πλήρη χρήση της χωρητικότητας. Εάν το αίτημα αφορά πρόσβαση σε υποδομή ECN παρόχου, ο κανόνας επιμερισμού μπορεί να λαμβάνει υπόψη είτε τη χρησιμοποιούμενη χωρητικότητα ή τον αριθμό των μερών που μοιράζονται την υποδομή ή των εγκατεστημένων καλωδίων.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι σχόλιο ενός συμμετέχοντα ότι οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να καταστήσουν διαφανείς τις πληροφορίες σχετικά με τη διαθέσιμη χωρητικότητα της φυσικής υποδομής τους που καλύπτεται από την υποχρέωση παροχής πληροφοριών στο ενιαίο σημείο πληροφόρησης, δεν σχετίζεται με την κοστολόγηση.